

STATSARKIVET
I HAMAR

1.

Jnr. 731/1960, 1352/1968, 1147/70, 1287/72, 571/79.
AF-(II/DR?) Nord-Østerdal sorenskriverembete:

Pantebok 1.

1838 - 1848.

Fol. 647 b. Tolgens Vinterthing den 8de Februar 1848.

Fol. 664 a. No. 109. Thinglæst Contract. Underskrevne Hans Aas, Hytte-
skriver ved Tolgens Hytte, Niels Olsen Eggen, Lars Knudsen Hul-
bækmoen og John Syvertsen Tolgen paa den ene samt Ole Estensen
Røe, Embrigt Amundsen Nygaard, Torger Jacobsen Vangen og Esten E-
stensen Vingelsgaard paa den anden Side gjør herved vitterligt,
at have, deels for vort eget Vedkommende, forsaavidt vi deri ere
interesserede, og deels paa de øvrige Vedkommendes Vegne efter den
os dertil meddelte Bemyndigelse i hoslagte os meddelte Fuldmag-
ter af 3die og 10de Mai dette Aar, med hinanden indgaaet efternev-
te Forening angaaende Mosetaget og Høslatterne i Fjeldstræknin-
gen Langfjeldet, samt den af Opsidderne paa Røe med endeel Op-
siddere i Tolgen anlagte Sag i bemeldte Anledning og til lovlig
Forfølgning af en i attermeldte Fjeldstrækning afholdt Arrestfor-
retning med Videre: 1. Grændselinien for Mosetaget begynder ved
den sydvestre Ende af det saakaldede Budalskjern, der ligger paa
vestre Side af den saakaldede gamle Trondhjemsvei, og gaaer i
Sydvest til en stor Steen, hvor der blev paaslaet et Kors med W
paa vestre og T paa østre Side, samt paamuret en Steenvarde; der-
fra følges Rabberne i lige Linie i Sydvest til det høieste af Weed
kundhøiderne, ^{x)} hvor der ligeledes blev indslaet et Kors med Bog-
staverne W og T i det faste Bjerg, samt opmuret en Steenvarde,
derfra gaaer Linien noget mere i Sydvest til en Steenvarde, der
x) hundhøiderne?

staaer paa Weedhundhøiderne; derfra i Sydvest i lige Linie til det høieste Punct af Storbøkhøiden, hvor der blev nedsat til Mærke et Kors med Bogstaverne W og T i en stor løs Steen og opmuret en Steenvarde, derfra gaaer Linien i Syd til det Punct hvorpaa Vinterveien fra Tolgen overskjaerer høieste Tangen paa vestre Side af Storhøen, hvor der i en stor løs Steen blev indslaaet et Kors og paamuret en Steenvarde og videre lige i Syd til en opmuret Steenvarde ved Vinterveien, hvorefter Linien fremdeles følger Vinterveien til Skoven. I den Strækning der ligger paa den nordøstre Side af denne Linie, have Opsidderne i Tolgen udelukkende Ret til Mosetag, hvorimod Opsidderne i Vingelen ligeledes have udelukkende Ret til at tage Mose paa den sydvestre Side af Linien. 2. Opsidderne paa Gaarden Slaabækken skal for Eftertiden have sit Mosetag paa den opsidderne i Tolgen tillagte (nordøstre) Side af ovenbeskrevne Grændselinie, altsaa ikke paa den modsatte Side. 3. Hvis nogen af Parterne overskrider ovenbeskrevne Linie, da skal han, foruden Straf og Erstatningsansvar efter Lovgivningen, endvidere for hver Gang erlægge en Mulct eller Kjendelse af 5, er fem, Speciedaler, til lige Deling mellem Tolgens og Vingelens Kirker. 4. Den i 1ste Post beskrevne Grændselinie er for Eftertiden ogsaa Regel for Høslaet i Fjeldstrækningen, saaledes at ingen af Parterne ikke har Ret til at slaae Høe paa nogen af Siderne af denne Linie, undtagen paa de ved Høvd eller anden lovlig Adkomst allerede erhvervede Slaatter, hvilke af den Berettigede naturligvis kan benyttes som hidtil, samt endvidere saaledes, at den ene Part ved sin Slaat ikke maa beskadige den anden Part i hans lovlige erhvervede Havneret. 5. Ommeldte Sag skal ved denne Forretning være forligt, hævet og afsluttet og følgelig har ingen af Parterne for Eftertiden nogen Ret til Paatale mod den anden i Anledning

den under bemeldte Sag paasøgte Mosetagning og Høeslaat, samt den i den Henseende foretagne og ved Sagen forfulgte Arrest. Forestaaende til Bekræftelse under vore Hænder, ligesom dette Document tillige bliver at underskrive og vedtage af nuværende Eier af Gaarden Slaabakken, Embrigt Olsen, alt i Overvær/af os dertil anmodede Vitterlighedsvidner . Tolgen den 6te August 1847. H. Aas. John Sivertsen Tolgen. Niels O. Eggen. Lars Knuts. Hulbæk m.i.P. Embret A. Nygaard. Esten Estensen Vingelsgaard. Ole E. Røe. Torger J. Vang. E. Olsen Slaabakken. Til Vitterlighed: John Larsen Rise m.i.P. John Johnsen Døhl med iholdt Pen. Thingl. 64 Skl. - sexti og fire Skilling. Fuldmagterne ere saalydende: "Undertegnede Opsiddere af Røe-Gaardene, Østvangen og Østeraas i Vingelen, der ere Citantern i Sagen mod endeel Opsiddere af Hulbækmoen, Sandmøllen og Tolgenbakken i Tolgens Hovedsogn angaaende af de sidstnævnte i senere Aar udøvet Brug af Mosetag og Høeslaat i Fjeldstrækningen Langfjeldet, bemyndiges herved Ole Estensen Røe, Embert Amundsen Nygaard, Torger Jacobsen Vangen og Esten Estensen Vingelsgaard her af Sognet, til paa Undertegnedes Vegne - samt forsaavidt nogen af dem selv er Part i Sagen, da ogsaa paa egne Vegne, at træde sammen med ovennævnte Tolgensere - eller med den eller dem, som af disse dertil maatte være bemyndiget, til at underhandle om Forlig i ovenomhandlede Sag. Hvad disse her nævnte Befuldmægtigede i Anledning attermeldte Sag maatte finde passende at bestemme, vedtage og afslutte som Forlig - eller modsat - skal i alle Henseender være bindende for os. Røe i Vingelen den 3die Mai 1847. Thore N. Røe. Thore K. Haugen. John H. Gransletten. John Amundsen Østeraas. Baard Olsen Østvang m.f.P. Amund Amundsen Smedaasen. Thore O. Røe. Bersvend Thoresen Røe. Jacob Olsen Rød. Esten Knudsen Storgjelten m.f.P. Arne Embretsen Gamelard. Halvor

Embretsen Vesteraas. Amund J. Hougen. Torger J. Hougen. Peder Knudsen Røe m.f.P. Torger Amundsen Røe m.lh.P. Embret E.sen Røed. John Embretsen Smedaas med ført Pen. Svend Johnsen Østvangen. Jacob Embretsen Smedaas". -"Fuldmagt, til paa vore Vegne at afgive godvilligt Møde paa Gaarden Slaabakken næstkommende Mandag den 17 Mai om Morgenen Kl. 6, imod de Befuldmægtigede fra Røes Opsiddere, angaaende den verserende Sag i Lanrfjeldet, befuldmægtiges herved efterskrevne Personer Niels Olsen Egren, Lars Knudsen Hulbækmoe. John Sivertsen Tolgen og Hytteskriver Aas, for om muligt at træffe mindelig Overenskomst eller Forlig i bemeldte Sag, og antage vi, at det Forlig disse vores Befuldmægtige indgaae, skal i alle Dele være bindende for os som om vi selv have været tilstede og indgaaet samme. Tolgen den 10. Mai 1847. Anders J. Sandmølen m.P. Svend P. Hulbækmoen m.l.P. Ole Simensen Hulbæk. Ole Iv. Hulbækmoen m.l.P. Niels Andersen Aas. Anders P. Lien m.l.P. Hansmorten Hulbækmoe m.l.P. Thore J. Rytterplads m.l.P. Ole O. Lien m.l.P. Knud Iversen. Ole Pedersen. John Svendsen. Mikkel Hansen. John Olsen Herdal. Ole Iversen Døhl. Ole Olsen Herdal.

Fotokopi fra
STATSARKIVET I HAMAR

15. MRS. 1979

[Handwritten signature]
[Handwritten initials]

Rett avskrift.

Hamar, 23. august 1960.

Kopi av rett avskrift.

Hamar, 19. oktober 1970.

Etter fullmakt

[Handwritten signature: Anders Frøholm]

Anders Frøholm

arkivar

1

Utskrift

av Nord-østerdal sorenskriverembetes pantebok nr. 1 fol. 664, for-
såvidt angår kontrakt tgl. 8/2 1848,

Thinglæst Contract.

Underskrevne Hans Aas, hytteskriver ved Tolgens hytte, Niels Olsen Eggen, Lars Knudsen Hulbækmoe og John Syvertsen Tolgen paa den ene samt Ole Estensen Røe, Embrigt Amundsen Nygaard, Torger Jacobsen Vangen og Esten Estensen Vingelsgaard paa den anden side gjøre herved vitterligt at have dels for vaart eget vedkommende, forsaavidt vi deri ere intreserede, og dels paa de øvrige vedkommendes vegne efter den os dertil meddelte bemyndigelse i hoslagte os meddelte 2 fuld-
magter af 3. og 10. mai dette aar, med hinanden indgaaet efternevnte forening angaaende mosetaget og høslaaterne i fjeldstrekningen noget Langsfjeldet, samt den af opsidderne paa Røe med endel opsiddere i Tolgen anlagte sag i bemeldte anledning og til lovlig forfølgning af en i attermeldte fjeldstrekning afholdt arrestforretning med videre: 1. Grændselinien for mosetaget begynder ved den sydvestre ende af det saakaldede Budalskjern, der ligger paa vestre side af den saakaldede gamle Trondhjemsvei, og gaar i sydvest til en stor sten, hvor der blev paastaet et kors med W paa vestre og T paa østre side, samt paamuret en stenvarde derfra følges Rabburen i lige linie i sydvest til det høieste af Weedhundhøiderne hvor der ligeledes blev indslaaet et kors med bogstavene W og T i det faste bjerg, samt opmuret en stenvarde, derfra gaar linien noget meere i sydvest til en stenvarde, der staar paa Weedhundhøiderne, derfra i sydvest i lige linie til det høieste punkt af Storbækhøiden, hvor der blev sat til mærke et kors med bogstavene W og T i en stor løs sten og opmuret en stenvarde, derfra gaar linien i syd til det punkt hvorpaa vinterveien fra Tolgen overskjærer høieste Tangen paa vestre side af Storbækhøen, hvor der i en stor løs sten blev indslaaet et kors og paamuret en stenvarde og videre lige i syd til en opmuret stenvarde ved vint-

^{genindføres}
 eien til skoven. I den strækning der ligger paa den nordøstre side
 af denne linie, have opsidderne i Tolgen udelukkende ret til mosetag
 vorimod opsidderne i Vingelen ligeledes have udelukkende ret til at
 tage mose paa densydvestre side af linien. 2. Opsidderne paa gaarden
 laabækken skal for eftertiden have ~~til~~ mosetag paa den opsidderne i
 Tolgen tillagte nordøstre side af ovenbeskrevne grændselinie, altsaa
 ikke paa den modsatte side. 3. Hvis nogen af parterne overskrider
 ovenbeskrevne linie, da skal han, foruden straf og erstatningsansvar
 efter lovgivningen medvidere for hver gang erlægge en muld eller
 jendelse af 5, er fem spesiedaler til lige deling mellem Tolgens og
 Vingelens kredse. 4. Den i 1ste pkt. beskrevne grændselinie er for
 eftertiden ogsaa regel for høslaat i fjældstrækningen, saaledes at
 ingen af parterne ikke har ret til at slaae høe paa nogen af siderne
 af denne linie undtagen paa de med høvd eller anden lovlig adkomst
 allerede erhvervede slaatter, hvilke af den berettigede naturligvis
 kan benyttes som hidtil, samt end videre saaledes, at denne part
 med sin slaat ikke maa beskadige den anden part i hans lovlig er-
 hvervede havneret. 5. Ovenmeldte sag skal ved denne forening være
 forliget, hævet og afsluttet og følgelig har ingen af parterne for
 eftertiden nogen ret til paatale mod den anden i anledning den under
 ommeldte sag paasøgte mosetagning og høeslaaet, samt den i den hen-
 seende foretagne og med sagen forfulgte arrest. Forestaaende til
 bekræftelse under vore hender, ligesom dette dokument tillige bliver
 at underskrive og vedtages af nuværende eier af gaarden Slaabækken
 Ambrigt Olsen alt i overvær af undertegnede af os dertil anmodede
 vitterlighedsvidner. Tolgen den 6. august 1847. H.Aas. John Sivertsen
 Tolgen. Niels O.Eggen. Lars Knuts. Hulbækme m.p. Embret A.Nygaard.
 Esten Estensen Vingelsgaard. Ole E.Røe. Torger J.Vang. E.Olsen
 Slaabækken. Til vitterlighed: John Larsen Rise m.i.p. John Johnsen
 Øhl med iholdt pen. Thingl. 64 s. -sexti og fire skilling. Fuld-
 nagterne ere saalydende " Undertegnede opsiddere af Røegaardene,

Østvangen og Østeraas i Vingelen, der ere sitanter i sagen mod endel opsiddere af Hulbækmoen, Sandmølen og Tolgensbakken i Tolgens hovedsogn angaaende af de sidstnævnte i senere aar udøvet brug af mosetag og høslaat i fjeldstrækningen Langsfjeldet, bemyndiger herved Ole Estensen Røe, Embret Amundsen Nygaard, Torger Jacobsen Vangen og Esten Estensen Vingelsgaard for af sognet til paa undertegnedes vegne samt forsaavidt nogen af dem selv er part i sagen, der ogsaa paa egne vegne - at træde sammen med ovennævnte Tolgensere eller med den eller dem, som af disse dertil maatte være bemyndiget, til at underhandle om forlig i ovenomhandlede sag. Hvad disse her nævnte befuldmægtigede i anledning attermeldte sag maatte finde passende at bestemme, vedtage og afslutte som lovlig - eller modsat - skal i alle henseende være bindende for os. Røe i Vingelen den 3. mai 1847. Thore N.Røe. Thore K.Høugen. John M.Gransløtten. John Amundsen Østeraas. Baard Olsen Østvang m.i.p. Amund Amundsen Smedaasen. Thore O.Røe. Bersvend Thores. Røe. Jacob Olsen Røe. Esten Kundsens Storgjelten m.i.p. Arne Embretsen Gammels. Halvor Embretsen Vesteraas. Amund J.Hougen. Torger J.Hougen. Peder Knudsen Røe m.i.p. Torger Amundsen Røe m.i.p. Embret Esten Røe. John Embretsen Smedaas med ført pen. Svend Johnsen Østvangen. Jacob Embretsen Smedaas.

" Fuldmagt til paa vaare vegne at afgive godvilligt møde paa gaarden Slaabækken næstkommende mandag den 17. mai om morgenen kl. 6, imod de befuldmægtige fra Røes opsiddere, angaaende den værserende sag i Langsfjeldet, befuldmægtiges herved efterskrevne personer Niels Olsen Eggen. Lars Knudsen Hulbækmoen, John Sivertsen Tolgen og hytteskriver Aas, for om muligt at træffe mindelig overenskomst eller forlig i bemeldte sag, og antager vi, at det lovlig disse vores befuldmægtige indgaar, skal i alle dele være bindende for os som om vi selv have været tilstede og indgaaet samme. Tolgen den 10. mai 1847. Anders J. Sandmølen m.i.p. Svend P.Hulbækmoen m.i.p. Ole Simonsen Hulbæk. Ole Iv. Hulbækmoen. Niels Andersen m.i.p.

Aag. Anders P.Lien m.i.p. Hansmorten Hultbekmoe m.i.p. Thore J.
Rytterplads m.i.p. Ole O.Lien m.i.p. Knud Iversen. Ole Pedersen.
John Svendsen. Mikkel Hansen. Jon Olsen Hødal. Ole Iversen Døhl.
Ole Olsen Hødal.

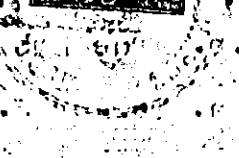
For utskriften kr. 4.- betalt.

Rett utskrift.

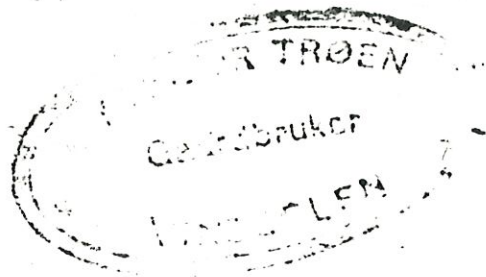
L. Petersen

9.0
KFR.

1890

Følgens Storskifte.

Tønsset 1907. „Østerdølens“ Føljeton.

Det Tolgens Storlisterkommission ved kongelig Resolution af 14de Oktober 1893 givne Opdrag gaar ud paa:

- a. At foretage Udsifting af Havnestrækninger, der er fælles for Tolgens Herred og tilstødende Herreder, samt at fastsætte Grænserne mellem Herrederne, forsaavidt dette maatte være fornødent til Forholdenes Ordning.
- b. At stifte i lignende Udstrækning mellem Tolgens Herreds enkelte Sogne (Tolgen, Vingelen og Os eller „Dalsbygden“).
- c. At søge Sætre med tilhørende Havnegange begrænse i bestemte indbyrdes uafhængige Sæterlag, — hvorved dog intet Hensyn tages til, hvorvidt de Sætre, der henlægges til samme Sæterlag, tillige ligger under samme Gaards-Nr. i Bygden eller ikke.
- d. At søge de Havneberettigede tilhørende Markeslaatter (Ladeenge) saavidt muligt henlagte til vedkommende Giers Sæterbrug, og Markeslaatter, der tilhører andre end Havneberettigede, samle de i større Komplekser jaaledes, at de saavidt muligt kan undrages fra og fredes for Havning.

Al enkelte Eiendommers Havnerettigheder bliver Udsifting ikke at foretage, medmindre der dertil efter af Vedkommende fremsat Andragende erholdes særskilt Bemyndigelse af Departementet for det Indre.

de skal opfattes
 san, Rødslien,
 taasen og Dr-
 jemtrakt, Slaa-
 laatrakten, Ost-
 Romm.s Opsat-
 treligger, er de
 , optagne i sin
 et andet Brug
 Trakter. De
 hver af disse
 over Traktens
 teren, Svart-
 og Ostgaards-
 Slaattetrakter,
 aattebedriftens
 Traktens Gvne
 vante Trakter
 3 Forsommer-
 Slaattebedrift,
 ovet. Kun
 yrslaatter, der
 Trakt frem-
 n for — trods
 ten Marke-
 e ganste be-
 embnder disse
 ed for Gjem-
 tagnæ Veite-

Kommer man fra Tolgentrakterne og Ostgaards-
 aasene over Tjupstotrakten og Bergstrakten, har man
 ikke bare Levninger af Slaattebruget, men de betteudovende
 Brug er, skjønt disse Trakter gjør Tjeneste baade som Hjemme-
 og Sæterbeite, ikke endnu blevet flere, og Kreaturbelegget ikke
 større, end at Slaattebedriften fremdeles i Nutiden vedligeholder
 sig Side om Side med Beitet og omfatter meget betydelige
 Arealer af Trakten. Derhos møder man især i Bergstrakten
 det samme Forhold, som raader i Vingelens og Tolgens
 nysnævnte Estersommertrakter, og som siden gjentager sig i
 omtrent alle de nordensfor liggende Trakter, at endel Slaatter
 tilhører andre end de Brug, som endnu til Dato har begyndt
 at udøve Veite. Nogle af disse fremmede Slaatter er vist-
 nok erhvervede ved Kjøb fra Brug, som udøver Veite i Traf-
 ten; men en større Del er visseelig i sin Tid erhvervet ved
 fri Besiddelsestagselse. Nutiden, med dens Krav paa ordne
 og fæstnede Eiendomsforhold, paa Ubskiftning og alt hvad
 dermed naar i Forbindelse, har her overrasket den ubundne
 og ukontrollerede Uffurration midt under dens Udvikling og
 saa at sige bragt Forholdene til at storkne midt under For-
 vandlingen. Man vilde ellers helst sandsynligt jaaet se Ud-
 viklingen fortsætte sig derhen, at flere eller færre ogsaa af de
 Brug, der har Slaatter i Trakten, men ikke Sætre, vilde
 begyndt Færdanlæg.

De første skridt til at stanse denne Sæterdriftens Nybyg-
 gerudvikling er taget af Bygdens Opsiddere selv ved dens
 Skogdelingskontrakter i 1790 Aarene. Der er vel ringe
 Tvivl om, at Bygdefolket her tog sig for at dele mellem
 Grænderne Arealer, hvorover den private Eiendomsret endnu
 for en stor Del slet ikke havde erhvervet nogen Raadighed;
 men da ingen bedre beretiget gjorde indsigelser, og da Kon-
 trakterne vistnok ialfald respektredes af de mange som selv

frem til Langen sjø. — I 1765 foretok skoginspektør Hummel en fredlysning av den «sameieskov med odelsbønder» som tillå de benefiserte gårder i Vingelen (dok. 45 nr. 41). Fredlysningen var foranlediget ved at opsitterne på disse gårder hadde gjort henvendelse til amtet om at skogene vilde bli ødelagt av odelsbondene i Tynset prestegjeld og Vingelens anneks «hviss der ey i tiden blev forebyggt, ved at skovene bleve deelte fra hinanden». Bemerkelsesverdige er den beskrivelse som i fredlysningsdokumentet er gitt av yttergrensene for de fredlyste strekninger. Grensen går efter denne beskrivelse fra Kvernbekkroken (ved Glomma) over forskjellige punkter til «gierKrogen og Buesjøwolden, og videre til Søndre Magnilsjøassen (Magnilsjøosen), så over til Even Kionet og Bratt høa, og derfra tilbake til Wingelsgården og hen til først benæfute Qvernbeck igjen». Som det sees, er «sameieskogen» her beskrevet som strekkende sig helt inn i fjellstrekningene i grensestrøket mellom Tolga og Kvikne. Når skoginspektør Hummel har beskrevet de fredlyste strekninger på denne måte, må en visstnok gå ut fra at han forsåvidt har holdt sig til hvad opsitterne selv hadde opgitt. At hans eget kjenskap til disse trakter har vært mangelfullt, synes å fremgå av en senere skrivelse til Generalforstamtet fra 1769 (dok. 45 nr. 45) hvor han sier at den fredlyste skogstrekning «under et kaldes Bierqvilåsen» (Bjørkvilåsen).

Efterat det i 1774 var sluttet en kontrakt mellom Tynsets og Vingelens almuer om grensen mellom de to bygders skoger (dok. 45 nr. 49), blev den første deling av Vingelskogen foretatt i 1795—1796. De strekninger som ved denne anledning blev utskiftet mellom gårdene er i delekontrakten av 1795 (dok. 45 nr. 69) betegnet som «all bøygdens ejende og hidtil i sameje brugte skove» med undtagelse av «nogle ubetydelige strækninger». Såvidt det kan bedømmes efter de grensebeskrivelser som er gitt i kontrakten, gikk de strekninger som kontrakten omhandler, så langt innover fra bygden som til en linje over øvre Tallsjøen og Vingelskletten, derfra til Store Hundsjøen og langs Hundsjøbekken til dennes utløp i Lona. Alle disse strekninger blev dog ikke fullstendig teigedelt. Om skogstrekningen Åsan sydøst for Nonsvola blev det således bestemt at den skulde tilhøre gården Åsens opsittere som var enig om inntil videre å bruke skogen i sameie til sine setrers behov (dette skogstykket blev ikke delt før i 1849, dok. 101). Og videre blev ikke delt, men fredlyst en som sameieskog betegnet strekning innenfor følgende grenser: Fra Vingelskletten over dalen efter en nærmere beskrevet linje til Kolletvola, derfra efter Bratteggbekken til dennes utløp i Lona, derfra opover langs Lona til Hundsjøbekken, så efter denne bekk til Hundsjøen og fra denne til Vingelskletten. Om denne strekning sier kontrakten at det ikke skal kunne hugges i skogen uten til de der liggende setrers behov. Forøvrig heter det bl. a. at med all den utmark og fjellskog innenfor Vingelsbygdens grenser som ikke er delt eller fredlyst skal det for eftertiden i alle deler forholdes som det tidligere og fra gammel tid har vært i bruk. I kontrakten blev det også bestemt at ingen skulde ha adgang til å overdra sin skog til utenbygdsboende. Skjedde dette, skulde vedkommende skog «tilbagefalde den hele bøygd til sameje».

I 1855 blev påbegynt en minnelig utskiftning av skogstrekninger som tillå Rødsgårdene og endel andre gårder og som på det daværende tidspunkt «ikke var utskiftet av sameiet» («den tiloverhavende sameieskov tilhørende vore gårde»), jfr. dok. 270. Ved denne utskiftning, som blev avsluttet i 1877, blev teigedelt bl. a. skogstrekningene i Milskiftåsen og ved Olaseteren «op til fjellet», i Moseterlien, ved Tangen i Ørvildalen, på østsiden av Londalen så langt nordover som til litt innenfor Mosedalstjønn (jfr. 40. vidne Knut Åsens forklaring) og på vestsiden av Londalen til nordligst på Bjørnåsen. Efterat delingen var utført, gav delingsmennene uttrykk for at den skog som hadde nogen verdi som gjenstand for deling, nu var utparsellert. Tilbake var bare endel ubetydelig bjerkeskog («birkekratt») nordligst i Londalen, men denne «er uten sammenheng og så langt borte at man fant dens deling uhensiktsmessig, hvilket erkjentes av samtlige eiere».

I 1857 blev påbegynt deling av den «sameieskov i fjeldmarken» (bjerkeskog) som tillå Vingelen m. fl. gårder i traktene vestenfor Vingelsbygden og Rødsgårdenes skoglinje (dok. 121). Denne deling blev endelig avsluttet i 1872. Den omfattet for de nordligste strøks ved-

b. Vidneforklaringer og erklæringer.

39. vidne **J o n E n g e b r e t s e n S t o r g j e l t e n**, 71 år i 1924 — se underavsnitt 1 foran — forklarer bl. a. at han i 25—26 års alderen var i tjeneste en sommer hos Johannes Haugen og at han da var på seteren Bratthøvollen under Bratthoa. Denne seter var bygget av Johannes' formann på gården Karl Haugen. Johannes hadde kjøpt ihop alle Vingelslåtter i strøket nordenfor seteren på en enkelt slått nær som horte til Trøangården og kaltes Troan-Bratthoa. Vidnet forstod Johannes så at han mente å være full eier av slåttene og sin seter.

41. vidne **O l e J e n s e n R ø e** — se foran — forklarer bl. a. at Gamle Rød fra eldgammel tid hadde et slåtteng nordligst i Bratthoa som den dag i dag kalles for Gammelstuoddene. Dette slåtteng ligger sydøst for Steinbekken på begge sider av Nordre Bratthøbekken. Vidnet erindrer at Simen Telnesplass i 1870-årene en sommer leide slått i Gammelstuoddene av Johannes Haugen som da var eier av dette slåtteng. Slåttestrekningen Troan—Bratthoa, som ligger på grensen mot Kvikne, har fra gammel tid tilhørt gnr. 10 bnr. 9 Troan i Vingelen. Under storskiftet blev en del av denne slått solgt til eierne av Grøntjønnsetrene i Kvikne uten at disse såvidt vites har fått hjemmel på slått.

I sin supplerende erklæring av 15. januar 1925 (dok. 234) uttaler Ole Jensen Røe bl. a. at den nordligste del av Bratthødalen, støtende op mot Kviknes grenser og delvis liggende i strøk hvor Kviknekreaturer feredes, i hans barndom kaltes Troan-Bratthoa. Det var en svær engestrekning som år om annet gav op til 35 vinterlass (hvert lass på 20 våg). I umiddelbar fortsettelse av denne Troans engestrekning hadde Gammelstu Rød markeng hvorfra det årlig blev hentet 8 a 10 vinterlass. Dessuten hadde gårdene Nyhus, Troan, Haugen og Vangstrøen (Opistu Rød hvorunder Smedås og Nystuen) markeng i Bratthødalen eller «Bratthoa» som dette strøk av nordre Londalen almindelig kaltes. I hele «Bratthoa» gikk markaforingen i gamle dager minst op i omkring 200 vinterlass årlig. I 1850-årene — heter det videre i erklæringen — kjøpte Karl Haugen op alle disse Bratthøslåtter, så nær som Troans og Smedås's, og bygget derefter seter for Haugen i Bratthødalen, den såkalte Bratthøvollen.

I en erklæring av 11. november 1911, som har vært fremlagt i høiesterettssaken om storskiftet (dok. 77 s. 46), sier **K n u t T o r s e n H a u g e n**, som er født i 1831 på Haugen (av Rød), at både hans far og bestefar eide slått i Bratthoa. Faren var eier av gården til 1854. Den senere eier tilbyttet sig og kjøpte all markeslått i Bratthoa uten å erhverve hjemmelsdokumenter på strekningene, da det var forutsetningen at eiendommen ved matrikuleringen i 1864 skulde skyldsettes under Haugen. Samme år begynte han å bygge seter der og tok denne i bruk i 1865. Den nordligste del av skogen i Londalen har helt fra denne tid vært brukt til seterskog, og da skogen blev delt, blev denne skogstrekning også tillagt seteren.

IX. Langsfjellet med omgivelser.

I dette avsnitt skal redegjøres for de opplysninger som foreligger om det forholdsvis begrensede fjellområde som ligger mellom Orvildalen i vest og Skarvdalen (sidedal til Vangrøftdalen) i nord og som mot øst og syd faller utover mot skogtraktene i Dalsbygden, Tolga og Vingelen. Det dominerende fjellparti i dette område er **L a n g s f j e l l e t**, en bred fjellrygg som fra det innerste av Skarvdalen strekker sig flere kilometer sydover. Det egentlige Langsfjell faller i tre høideavsnitt som i bygdene går under navn av «Nordre-Hogna» (rektangelkartets Langfjellshogna 1223 m.), «Midt-Hogna» (uten navn på rektangelkartet) og «Stor-Hogna» (rektangelkartets s. Langfjellshogna). Til Langsfjellpartiet horer også Storbekkhøa (1182 m.) som ligger nordvest for Stor-Hogna.

Under kommisjonens **b e f a r i n g e r** den 30. juni og 1. juli 1918 blev Langsfjelltrakten efter befaringsbeskrivelsen (T. R. II s. 26—27) sett fra Tverfjellet og Nordre Gjersjøhøda. Fra nærmere hold har denne trakt vært iaktatt under interne befaringer i juli 1931 (fra Storoi-

vollen i Londalen, over Orvildalen, sønnenom Nilsjorabben, over de sydlige utloperer av Stor-Hogna og ned til kjøreveien fra Langen) og i juli 1933 (fra Skarvdalen over Dalfjell til Storøivollen).

Det dokumentstoff som særskilt vedkommer Langsfjelltrakten er forholdsvis sparsomt. I 1713 fikk Jon Andersen Bakken i Tolga bygselseddel av fogden på «nogle engesletter imellem søndre og nordre houggen i hoieste Langsfieldet» (dok. 45 nr. 18). Om disse engesletters senere skjebne foreligger ingen opplysning, likesom det heller ikke er opplyst noget om andre bygslinger i dette strok. Av de opplysninger som kom frem under en åstedssak om Langsfjellet i 1846 (jfr. nedenfor), kan det imidlertid sees at Tolgenopsittere på den tid hadde engesletter på forskjellige steder i Langsfjellet. Og det fremgår av annet dokumentstoff at opsitterne i Bergsgrenden — Berg og Gruen — i Dalsbygden fra gammel tid har hatt engesletter i Langsfjelltrakten. Ved et skjøte av 9. september 1773 fra Ole Eriksen Berg til Jon Simensen Grue blev således overdratt $\frac{1}{4}$ kalvskinn i selgerens gård Berg med «nogle små engesletter i Milskiftet og ved Langsfieldet» (dok. 45 nr. 46). Ved skjøte av 9. februar 1774 overdrog overstiger Henning Floer ved Røros kobberverk til Erik Pedersen og Ole Eriksen Vangroften (Berg) «et engeslette Dybsjøenget kaldet, beliggende ved Dybsøen og Langsfjeldet» for 150 rd. (dok. 45 nr. 48). Se også et brukspantebrev av 30. desember 1834 fra Mikkel Olsen Berg til Esten Olsen Berg (dok. 46 nr. 103) på et engeslette «Milskiftåsenget», beliggende i Milskiftåsen (sydøst for Stor-Hogna).

Den 16. mai 1837 blev inngått en kontrakt mellom Bergs og Gruens opsittere på den ene og opsitterne i Rødsgrenden på den annen side om grensen mellom deres eiendommer (dok. 46 nr. 112). Det heter i denne kontrakt at da skogdelingskontrakten av 1792 mellom Berg, Breen og Nordvangen (tinglyst 1793, jfr. avsnitt V, 2) ikke viser «merkespunktene imellem Røes eiendom og Berrig eiendom over Milskiftåsen og til fjellet», er det nødvendig at også dette merke — som er bestemt av «vare forfedre» — blir beskrevet til fremtidig betryggelse på begge sider. Grensebeskrivelsen går ut på at «dette merke går like i vester ifra en liten slette eller rye litt ovenfor Ole Slåbakkens setervoll i en like linje op over Milskiftåsen i et litet skar eller kløft i det hoieste av bemeldte ås og derfra i en like linje mot fjellet ved Evenhaugen kaldet». (Efter det som blev opplyst under den nedenfor nevnte prosess i 1846, dok. 46 nr. 131, ligger Evenhaugen i eller ved Stor-Hogna). Kontrakten blev «til fremtidig betryggelse» også vedtatt av de Tolgensopsittere som hadde sine hostsetrer i Buhaugen, d. v. s. strekningen fra den beskrevne grenselinjes utgangspunkt til Grunntjønnet og Langen. Disse setereiere vedtok ved sin underskrift «at merket går efter de ovennevnte punkter forsåvidt de grenser mot deres eiendommer». Forøvrig heter det i kontrakten at «gårdene Berg og Gruen ene tilhører den skov og mark som befinnes innenfor den beskrevne linje til vest mot Langsfjellet kallet».

Av de strekninger som efter kontrakten av 1837 tilhørte opsitterne på Rød blev ved en kontrakt av 16. mars 1840 og 4. mai 1854 (dok. 98) utskilt et skogstykke som blev tillagt de gårdbrukere i Tolga som hadde setrer i Milskiftåsen. Disse gårdbrukere hadde, efter hvad kontrakten opplyser, for omtrent 30 år siden kjøpt setervoller i Milskiftåsen av opsittere på Rød. Såvidt det kan sees av grensebeskrivelsen, går den strekning som ved denne kontrakt blev tillagt Tolgensopsitterne, ikke op i selve Langsfjellet.

Den 20. november 1845 blev det mellom endel opsittere i Dalsbygden inngått en overenskomst om å gå til saksanlegg i anledning av at «en stor del av opsittere i Tolgen i de sist forløpne år og især i det inneværende år har foretatt sig åvirkning på Langsfjellet kallet, på Røds og Dalsbygdens strekninger, med slått og mosetak» (dok. 46 nr. 127). Dette saksanlegg blev imidlertid ikke iverksatt fra Dalsbygdingenes side, idet de for sitt vedkommende sluttet forlik med Tolgensopsitterne (jfr. nedenfor). Derimot gikk opsitterne på Rød (Thore Nilsen Rød m. fl.) til saksanlegg mot Tolgensopsitterne (Thore Engebretsen Rytterplass m. fl.), og denne sak blev behandlet på åstedet i 1846 (dok. 46 nr. 131). Under åstedsbehandlingen lot saksøkernes sakfører tilføre protokollen at delelinjen i Langsfjellet mellom opsitterne på

Rød og de tilstedeværende opsittere fra Dalsbygden — som motte efter varsel for prosessens skyld — gikk fra Milskiftåsen nord over Stor-Hogna tett vestenfor Evenshaugen, derfra i like linje i nord til det høieste av Midt-Hogna, derfra i nordvest til Budalstjønn, og derfra i like retning mot en opsatt stempel på «Storhoiden» (skal vel være rektangelkartets Storhogda 1178 m.). Han opfordret de motende Dalsbygdinge til å erklære om de «vedkjente» at delelinjen gikk således som av ham beskrevet, og Dalsbygdingene uttalte at «delelinjen i Langsfjellet mellom dem og citantene begynner på Milskiftåsen, hvorfra den går i like linje til Evenshaugen og følger siden den gamle byvei til Budalskjernet, hvorefter den fremdeles i like linje går mot en opsatt stempel nordligst på Midthoiden og derfra i rett linje til høieste Storhoiden». (Efter den påvisning som blev foretatt under åstedsbefaringen, ligger Budalstjønn nord for Midt-Hogna, mens «Midthoidens» beliggenhet ikke er omtalt i åstedbeskrivelsen). Om den delelinje som Dalsbygdingene opgav, erklærte de at den har eksistert fra gammel tid, men var blitt opgått den foregående høst, uten at Tolgingene da var tilkalt eller tilstede. Ved et senere forlik hadde imidlertid Dalsbygdingene «overgitt til Tolgingenes frie bruk» den del av Langsfjellet på Dalsbygdens side av den nu beskrevne linje som ligger på «vestre» (det vil vel si søndre) side av Midthogna. — Under saken blev avhort en rekke vidner som bl.a. forklarte sig om havning i Langsfjellet fra Tolgenssetrene i Milskiftåsen og Buhaugen og om Tolgingenes mosetak i Langsfjellet. Det blev også opplyst at flere Tolgensopsittere hadde engesletter i Langsfjelltrakten, således i Vierrisnesset (som efter åstedbeskrivelsen ligger nordvest til nord for Storbekkhøgda) og i Bulien som ligger på vestsiden av hognene i Langsfjellet og strekker sig langs efter fjellet i retning nord-syd. Om slåttene i Bulien blev det under vidneførslen forklart at disse slåtter skal være kommet fra Rød.

Den sak som Rødsopsitterne hadde anlagt blev ikke fremmet til dom, idet et forlik blev inngått mellom partene den 6. august 1847 (tinglyst 8. februar 1848, dok. 46 nr. 136). I dette forlik heter det bl. a. at «grenselinjen for mosetaket begynner ved den sydvestre ende av det såkalte Budalskjern, der ligger på vestre side av den såkalte gamle Trondhjemsvei, og går i sydvest til en stor sten, hvor der blev påslått et kors med W på vestre og T på østre side samt påmuret en stenvarde, derfra følger rabbene i like linje i sydvest til det høieste av Weedhundhoidene hvor der likeledes blev innslått et kors med bokstavene W og T i det faste berg samt opmuret en stenvarde, derfra går linjen noget mere i sydvest til en stenvarde, der står på Vedhundhoidene, derfra i sydvest i like linje til det høieste punkt av Storbekkhoiden, hvor der blev satt til merke et kors med bokstavene W og T i en stor løs sten og opmuret en stenvarde, derfra går linjen i syd til det punkt hvorpå vinterveien fra Tolgen overskjerer høieste Tangen på vestre side av Storhoen, hvor der i en stor løs sten blev innslått et kors og påmuret en stenvarde, og videre like i syd til en opmuret stenvarde ved vinterveien, hvorefter linjen fremdeles følger vinterveien til skoven. I den strekning der ligger på den nordøstre side av denne linje har opsitterne i Tolgen utelukkende rett til mosetak, hvorimot opsitterne i Vingelen likeledes har utelukkende rett til å ta mose på den sydvestre side av linjen». (Vehundhøgdene, som er nevnt i denne grensebeskrivelse, ligger efter åstedbeskrivelsen i 1846 omtrent i nord for Stor-Hogna). Denne grenselinje skulde efter forliket også være grense for høislått i fjellstrekningen, bortsett fra «de ved hevd eller annen lovlig adkomst allerede erhvervede slåtter».

Under behandlingen av feltet er også fremlagt adskillig dokumentstoff om de skog- og seterstrekninger øst for Langsfjellet som fra statens side erkjennes å være private eiendomsstrekninger. En del av dette dokumentstoff antas å være uten betydning for de spørsmål som foreligger for kommisjonen til bedømmelse, og er derfor ikke omtalt i dette eller tidligere avsnitt. Andre av disse dokumenter er forøvrigt av interesse som de kan gi bidrag til å belyse rettsforholdene i skogtraktene i eldre tid. For innholdet av de dokumenter det her gjelder — således kontrakter om skogdeling — er det redegjort i avsnitt V, 1 og 2. I denne sammenheng skal særskilt nevnes at det foreliggende dokumentstoff ikke inneholder nogen opplysning om at det i det 17de eller 18de århundre har vært utstedt

byggselsedler på slatter i skogtraktene øst for Langsfjellet, bortsett fra den byggselseddel Anders Rickardsen fikk på «Øvre Hultdalen» i 1680-årene.

Under vidneførselen for kommisjonen er det ikke kommet frem opplysninger som særskilt gjelder Langsfjelltrakten.

X. Os (Dalsbygdens) og Galågrendens fjelltrakter.

1. Almindelige opplysninger.

De trakter av Os herred og Galågrenden i Røros landsogns herred som omfattes av statens almenningsspåstand er de indre deler av Vangroftdalen — med sidedaler — og Kjurudalen, de fjelltrakter som ligger mellom disse dalfører og en del av traktene fra Kjurudalen østover mot den gamle fylkesgrense (feltgrensen), se nærmere avsnitt IV om de av statens advokat antydede grenser for en statsalmenning i 9de felt.

Om kommisjonens befaringer i disse trakter henvises til T. R. II s. 22—27. Den 26. juni 1918 reiste kommisjonen fra Os til Trøvollseter i Kjurudalen. Fra Nygård i Dalsbygden gikk kommisjonen gjennom skogtrakter, hvor det var avvekslende barskog og lauvskog, og opp gjennom Kjurudalen som hadde sammenhengende lauvskog med slåtteland og bebyggede setrer. Den 27. juni gikk kommisjonen fra Trøvollseter nordover på østsiden av Kjurudalen opover vestskråningen av Kjurudalsmana. Ca. 1½ km. syd for Kjølitjønn påviste de motende fra Ålen og Røros Røbekken, som i Ålen også kalles Storskrebekken og som faller ned i Kjurua fra øst og går ned gjennom et litet gjel mellom noen berghammer som i Røros og Ålen kalles Røberget. Bekken kalles av Dalsbygdingene Lilengbekken. I dalen ned for Røberget ble påvist Arne Galåens seter Støvollen eller Møllervollen. Arne Galåen opplyste under befaringen at Støvollens eiendom går til bekken nordfra, mens han har avkjøpt Nygård (i Dalsbygden) de ham nu tilhørende engesletter syd for bekken. Kjentmannen Tore Nygård opplyste at Nygårds engesletter går til et litet stykke syd for Røbekken. Under befaringen ble også påvist det av Justisdepartementet under grensebefaringen i 1917 opsatte merkepunkt nr. 1 i grensen Røros — Tolga i retning sydøst (må være feilskrift for nordøst) for Røberget og syd-sydøst for Kjølitjønn. Videre ble påvist hvor den såkalte Malmfloen er beliggende på Kjurudalsmana. Denne ligger østenfor den i 1917 fastsatte grenselinje mellom Røros og Tolga og sydøst for det før nevnte punkt 1 i denne. Fra Kjurudalsmana gikk kommisjonen over Kjurudalen opp til Harsjø gruber. Herfra ble bl. a. påvist rektangelkartets Harsjøfjell som Ålenværingene kaller Grubehøgda, mens de kaller ryggen mot Kjurudalen (kartets Grubehøgda) for Berghøgda. Etter hvad Tore Nygård opplyste, kaller Dalsbygdingene både Grubehøgda og Harsjøfjellet og plataet mellom disse for Grubehøgda. Fra Harsjø gruber gikk kommisjonen sydover på vestsiden av Kjurudalen om Nygårdsvollseter (kartets Nergårdsvollseter) og tilbake til Trøvollseter. Kjurudalen er i befaringsbeskrivelsen skildret som en bred og frodig seterdal. Den er bevokset med lauvskog såvel i dalbunnen som langt opover fjellsidene og inneholder såvel i skogtraktene som i det åpne terreng særdeles gode beiter, likesom det i dalen finnes flere setrer og engesletter på begge sider av Kjurua. De øvre partier av Kjurudalsmana og Grubehøgda er skogløse og for det meste klædd med lyng og mose. Beitet i disse høiere trakter var sparsomt. — Den 28. juni gikk kommisjonen fra Trøvollseter opp under Garåhøgda og over Dalbusjøhøgda, derfra sydvestlig over kartets Falkhytvola og om Falkeseter til Sättåhaugseter. Herfra gikk man den 29. juni opp på Forelhogna, derfra østover og opp på Buhogna og derfra tilbake til Sättåhaugen. Om det terreng som ble befart den 28. og 29. juni er det i befaringsbeskrivelsen uttalt at det overalt i dalsenkningene og skråningene har bjerkeskog og utmerkede beiter, likesom det overalt i dalene finnes setrer og engesletter. I de høiere liggende strøk var beitet sparsommere, og Dalbusjøhøgdas og Garåhøgdas høieste partier kunde nærmest karakteriseres som moseflyer uten nevneverdig beite. I befaringsbeskrivelsen er det for øvrig bemerket at befaringen ble foretatt såvidt tidlig på året at det ennå var forholdsvis meget sne i fjellet.

Tolgen Storskiftekommisjon.

Utskrift av Tolgen Storskiftekommisjons protokoll nr- IV for Tolga sogn forsåvidt nedenstående angår.

År 1949 den 6. desember trådte Storskiftekommisjonen sammen til møter på Central Hotell i Tolga. Alle kommisjonens medlemmer var tilstede. Den 6. desember om ettermiddagen holdtes møte hvor arbeidet i denne sesjon ble drøftet og planlagt. Den 7. desember påbegyntes og de følgende dage fortsattes protokolleringen av kommisjonens endelige ordning etter klagebehandlingen for Tolga sogn, og inntas i protokollen som nedenfor følger.

Den endelige ordningforTolga sogn.

I det kommisjon herved fremkommer med den endelige ordning for sognet, bemerker denne:

Etter å ha uoffisielt utlagt en foreløpig plan den 27/1-1942 utla kommisjonen i november samme år offisielt en plan for sognet til påklage og påanke etter Utskiftningslovens § 111 (Ettersyn).

De innkomne klager er deretter behandlet og avgjort under møter i inneværende sommer og høst. Klagebehandlingen har nødvendiggjort en del befaringer.

Har det her gått så lang tid hen mellom utlegget til ettersyn og vedtakelsen av den endelige ordning ny skyldes det at kommisjonen under 26. januar og 29. februar 1940 avsa kjennelser og under 26. november 1942 traff en avgjørelse som de loddeiere kjennelsene og avgjørelsene gikk imot innbragte til prøvelse for Høyesterett. Kjennelsene angikk krav fra en rekke loddeiere om at tillegges helsommer beiterett i den gamle Tolga hjemtrakt og avgjørelsen gjaldt spørsmålet om erstatning til eierne av de setrer som ble nedlagt ved helsommer setningens innførelse.

Ved kommisjonens kjennelser og avgjørelser ble kravet om helsommerrett i hjemtrakten ikke tatt tilfølge, og erstatning for nedlagte setervoller ikke gitt.

Først den 3. juni i år falt Høyesterettsdom som stadfestet Storskiftekommisjonens resultater, unntatt for to loddeieres vedkommende som fikk tilkjent helsommerbeiterett for sine gårder i den gamle hjemtrakt. Kommisjonen har ikke kunnet gjøre ordningen for Tolga ferdig før Høyesterettsdommen forelå.

Ved den endelige ordning gjør kommisjonen ingen forandring i planen når det gjelder gjennomføringen av hel sommersetningen, og det er da heller ikke denne gang innkommet klage over innføringen av system. Om begrunnelsen for overgangen fra todelt seterbruk til bruken av en seter hele sommeren henviser kommisjonen til sine anførsler i januar 1942, da den fremla sin foreløpige plan for sognet.

Også når det gjelder innløsningen av markeslåtten henviser kommisjonen til denne plan og tilføyer at innløsningen i penger alene innebærer den ting at slåtteredigheten bortfaller og gresset utlegges til havn, mens den eventuelle eiendomsrett til grunnen, jorden er uberørt, uten om de tilfeller hvor kommisjonen måtte ha truffet spesiell rettslig avgjørelse.

Angående prinsippet for utligningen av slåtteinnsøsningen henvises til det som er anført under 27. januar 1942 ved fremleggelsen av den foreløpige plan hvorefter loddeierne på Glommas vestsida innen sognet samlet

bærer utgiftene ved slåtteinnsløsningen utlignet på den enkelte slåtteeier etter størrelsen på hans beiterett. Den eneste unntakelse herfra er at de store seterløse bruk samt Prestegården og Skjoldsvoldsseteren (lnr. 186 og 207) fritas for andel i innløsningen. Dette prinsipp som er fulgt i den til ettersyn utlagte plan er ikke påklaget. Det på Glommas østside isolert liggende Knappåsen havnelag (trakt VI) bærer selv som i planen innløsningen av de slåtter som ligger innen havnelaget, og lagets medlemmer deltar på den annen side heller ikke i slåtteinnsløsningen i de øvrige havnelag.

Det har vist seg at flere loddeieres havnerett ved utrekningen gir brøkdeler, av hel havnerett og kommisjonen har funnet at det da er riktigst å forhøye brøken til en hel havnerett mot at det tilsvarende godtgjørelse for denne lille økning i havneretten i penger beregnet kapitalisert til en krone pr. havnedag. De derved innkomne midler tilfaller det havnelag hvor beiteløsningen finner sted og skal anvendes til beste for beitet innen laget. Kommisjonen er oppmerksom på at gjennomføringen av dette prinsipp innebærer en liten økning av beitebelastningen, men kommisjonen finner skjønnsmessig at selv de havnelag der er uheldigst stillet med hensyn til beite tåler denne lille tilgang i belegget.

Fra mange hold innen sognet har der vært rettet henstillinger til Storskiftekommisjonen om å løse samarbeidsproblemet for sau, og der er pekt på enkelte muligheter. Kommisjonen innser fullt ut hvilken betydning det ville ha for bygden å få fjernet sauen fra beitet i nåleskog og storfetrakter, og å få utnyttet fjellbeitet gjennom organisert samarbeide for sau og å gjøre sådan ordning obligatorisk for flest mulig av sognets havnelag. Den har derfor undersøkt de muligheter for et organisert sauelag som foreligger, men har funnet det ugjorlig å få samlet sognets store bestand av sau i ett eller flere lag, og å gjøre loddeierens deltakelse her obligatorisk. For det første savner sognet innen for sine administrative grenser eller havnegrenser et fjellområde stort nok til å gi ernæringsmuligheter, og for det annet er de områder som finnes - men som altså er for små - fra naturøns side slik beliggende og utformet at det vil bli meget vanskelig å holde sauebelegget innenfor grensene.

Kommisjonen har altså måttet oppgi å organisere et sauelag felles for sognets loddeiere og den henviser de enkelte lag og den enkelte loddeier til en individuell løsning, enten ved at man som hittil søker sauene anbragt i allerede eksisterende lag utenfor sognets storskifteområde eller ved at de havnelag der finner å ha plass nok innenfor sitt område ordner seg med hensyn til sauen slik som de måtte finne hensiktsmessig og praktisk gjennomførbar.

Over den utlagte plans traktinndeling er det fremkommet to klager som kommisjonen har ment å måtte ta tilfølge. Således er Seljeåsens's setergrens krav om å bli eget seterlag gitt medhold og likeså er klagen over at kommisjonen hadde etablert et eget lag: Tolga hjemtrakt, avgrenset etter en linje fra Tallsjøen over Aas til grensen mot Os, gitt medhold.

Etter dette resultat har kommisjonen funnet å måtte gå til en helt ny traktinndeling for såvidt angår feltet på vestsiden av Glomma og deler det i fem havnelag:

- 1 Tolga hjemtrakt omfattende område mellom Tolga elv og havnegrensen mot Vingelen og hvis loddeierne alle havner hjemmefra gårdene og hvor der kun ligger en seter innenfor feltets grenser.
- 2 Pauran-Aasan-Skaret som stort sett strekker seg fra Tolga elv østover til en linje fra Båttjern til bygdens innmark et lite stykke nordøst for Tolga kirke.
- 3 Bjønnkuven-Klettan-Hultedalens havnelag fra foranstående linje til havnelinjen mot Os.

- 4 Seljeåsen havnelag og
5 uforandret Langsfjelltrakten:

alene

Kommisjonen har funnet en såvidt vidtgående oppdeling ikke forsvarlig, men også nødvendig da store havnelag etter naturforholdene i Tolga lett vil kunne skape interessemotsetninger mellom lagets medlemmer. I store lag med betydelig forskjell i godheter av beite i lagets forskjellige deler vil det alltid naturlig være tilstede en trang hos dem som er uheldigst plassert til å oppnå slik forandring at deres forhold blir bedret ved flyttinger til de bedre områder. En oppdeling i mindre lag vil for en del eliminere denne slags motsetninger og disse mindre havnelags styre vil også være lettere å håndheve.

Den skjedd oppdeling har nødvendiggjort en overskridelsesrett over de fastsatte havnegrensene for noen få bruks- og setrers vedkommende som nedenfor bestemt for hvert havnelag. Ved sin traktinndeling har kommisjonen nu i vesentlig grad søkt å få hensyn til den havnebruk som fra gammel tid har vært benyttet.

Med hensyn til enkelte loddeieres slåtter i Vingelen sogn bemerker kommisjonen at den ved kjennelse av 2. juni 1948 har avgjort den rettslige karakter av disse slåtter med det utfall at slåttene under gnr. 37, bnr. 1, bnr. 2, gnr. 39, bnr. 44, gnr. 41, bnr. 5, gnr. 27, bnr. 53, gnr. 34, bnr. 5, gnr. 26, bnr. 11, gnr. 27, bnr. 45, gnr. 34, bnr. 20, gnr. 52, bnr. 1 og gnr. 42, bnr. 1 er eiendomsslåtter, mens de øvrige kun er bruksrettslåtter. Skogen på eiendomsslåttene ble ikke tilkjent slåtteeieren.

Som anført under den endelige ordning for Vingelen sogn, harkommisjonen arbeidet meget med å få istand en minnelig ordning mellom slåtteeierne og de interesserte loddeierne i Vingelen, uten at dette arbeide førte frem, og kommisjonen har derfor som angitt i skjønn under den endelige ordning vedk. Vingelen sogn måtte innskrenke seg til å foreta enkelte bytter av slåtter mellom slåtteeiere i Vingelen og Tolga hvorved den har samlet Tolgaslåtterne i to områder, det ene i Ørvildalens havnelag og det annet i Langsetrene - Ryseteråsen havnelag for herved å lette en eventuell kommende ordinær utskifting. Man henviser til dette skjønn.

Loddeiere i Os (fra Bergs havnelag) har betydelige slåtter på Milskifteåsen og som er blitt liggende innen Tolgas (Langsfjellstraktens) havneområde. Ved rettslig bindende tilkjennegivelse for kommisjonen i møte den 25. juni 1941 har disse slåtteeiere i Bergs havnelag gått med på "at Tolgas setereiere får innløse vår slåtterådighet over våre slåtteeiendomme i strøket Milskifteåsen - mot Djupsjøtrakten for de slåtters vedkommende som Storskiftekommisjonen bestemmer - og således at vi beholder den fulle eiendomsrett til grunnen med derav flytende rett til utøvelse av alle eiendomsrådigheter undtagen alene slåtteutøvelsen". Videre ble ved tilkjennegivelsen fire slåtteeiere forbeholdt rett til å innhegne ca. 20 mål hver av deres slåtter og uten avgang i slåttetaksten. Se forøvrig under Langsfjellstraktens havnelag, og videre kommisjonens bemerkninger til det foreløpige utlegg vedk. Tolga sogn av 27. januar 1942.

I Tolga sogn blir det to havnegjerder:

- a Det tidligere eksisterende mellom Langsfjelltrakten og den gamle Tolga hjemtrakt fra Langen sjø til Olåen er besluttet bibeholdt.
- b Fra Langen sjø oppover mot Langsfjellet til Lilleengrabben er det besluttet satt opp nytt gjerde. Det førstnevnte er besluttet opprettet som havnegjerde under 5. september 1942 og oppmåling er foretatt 10. september s.å. Det sistnevnte er besluttet oppsatt under fastsettelsen av havnegrensene mellom Tolga herred og Os herred den

28. oktober 1942 og det er oppmerket og oppmålt 23. og 24. september 1943. Om gjerdebestemmelser og fordelingen se nedenfor.

De enkelte havnelag organiseres som egne sammenslutninger ledet av et styre og med årlig lagsmøte som havnelagets høyeste myndighet. Forvaltningen skjer etter lovregler inntatt nedenfor.

T o l g a s o g n s havnegrenser mot naboer:

Denne yttergrense er av kommisjonen bestemt avsnittsvis og hver avgjørelse utlagt til ettersyn overensstemmende med Utskiftingslovens § 111, og etter klagebehandlinger endelig bestemt, og den beskrives således:

På vestsiden av Glomma støter Tolga sogns havnefelt mot Os etter en grense som utgår fra Glomma 300 meter nordøst for herredsgrensen, målt etter riksvegen, og går i nordvestlig retning i rett linje til merkerøys på Anvisåsen, 300 meter nordøst for den gamle hjørnerøys i herredsgrensen på Anvisåsen, og samme retning til hjørnepunkt øverst i Anvisåsen's nordøstskråning. Derfra i vestlig retning i rett linje etter en merket og opphugget grense til brytningspunkt syd for Erik K. Mosen's setervoll under gnr. 134, bnr. 21 hvor grensen bøyer og går i vest-nordvestlig retning i rett linje etter en oppmerket linje til hjørnepunktet vest for Nerengvollen tilhørende Erling Aas under gnr. 119, bnr. 3 i Os. Herfra går grensen i nord-nordøstlig retning i rett linje til Slettknausen hvor røys er oppsatt. Herfra går grensen i nord til nordenden av midterste tjern i dalbunnen mellom Slettknausen og Seljuåsen, derfra i rett linje i nord til vest til røys på Seljuåsens nordlige høydeparti, videre i nordvestlig retning over midten av Stortjernet til røys ved tjernets vestside og herfra i noe mer vestlig retning i rett linje til dammstedet ved Langens nordende. - Fra Langens vestside går havnegrensen fra Storbekken (Stortjernsbekken) utløp i Langen sjø, følger bekken til eiendomsgrensen mellom gården Langen, gnr. 123, bnr. 2 i Os herred og Sagbakkvollen under gnr. 51, bnr. 1 i Tolga herred, følger så gjerde mellom disse eiendommer over eggen nedenfor Sagbakkvollen til en vestenfor liggende myr hvor merkestein er nedsatt ved gjerdet i skoggrensen mellom Langen gård og Sagbakkseteren. Herfra etter denne skoggrense i nordvest til vest 181 meter til merkestein i nedre kant av vegen til Langen, derfra i vest 149 meter til røys i nedre kant av rekstervegen fra Sagbakkseteren, videre følger grensen den østre kant av vegen i hovedretning nord-nordvest til røys 396,5 meter. Røysa er plassert hvor grensen krysser vintervegen. Herfra går grensen i nord-nordøst i rett linje 73,5 meter til merkerøys, 104,7 meter til do. 95,3 meter til do. 359,0 meter til do. på nordre side av en stor jordfast stein syd for søndre Mosetjern, og 41,0 meter til røys i søndre kant av dette tjern. - Fra søndre Mosetjerns vestre kant går grensen vest-nordvest i rett linje fra mindre røys 45 meter til nordre kant av stor jordfast stein, derfra 436 meter til røys på en bergrygg ved noen skjerp, derfra 509 meter til merkerøys på en bergrygg ved en reksterveg, derfra 420 meter til merkerøys i skogbandet og derfra 280 meter til varde på en stor stein i Lilleengrabbens østskråning. Herfra går grensen i N.V. t. V. til røys på Midthogna.

Herfra støter Tolga sogns havnefelt mot Vingelen sogn etter en grense som utgår fra forannevnte merkerøys på Midthogna og går i syd litt vest i rett linje til merkerøys på vestskråningen av søndre Langsfjellehogna og samme retning til merkerøys på fjellet nær Stor-Clåa, herfra 500

meter i S.Ø. til merkerøys på en flat jordfast stein på sydvestre side av åen hvor to bekker løper sammen. Herfra følger grensen Stor-Olåa nedover i S.S.Ø. hovedretning til sammenløpet med Lille-Olåa og videre etter Olåa til Øvre-Talsjø, derfra etter denne og videre etter Øvre Tolga elv til dens utløp i Store Talsjø, hvorfra vestre strandlinje følges til gjerdet mellom gnr. 19, bnr. 4 og gnr. 19, bnr. 7. Herfra er fastsatt et felles beitefelt hvis vestre grense følger nevnte gjerde oppover til et berglag og videre til røys på Kotbergets topp hvor grensen vinkler og går i S.S.V. til merkerøys i østre kant av en skoghaug litt nordenfor Skomakerklett-tjernene og samme retning til tjern nr. 2 nord-vestfra på østsiden av Skomakeråskletten. Herfra fortsetter vestre grense for det felles beitefelt til et punkt på nye Vingelsveg 500 meter sydvest for det sted hvor vegen fra Grantevgårdene (Høyås m.fl.) møter Vingelsvegen. Fra det beskrevne punkt ved den nye Vingelsveg går grensen til "Dammen" i Nordfjordbekken hvor fellesbeiet slutter. - Østre grense for det felles beitefelt følger vestre strandlinje fra Store Talsjø fra gjerdet mellom gnr. 19, bnr. 4 og gnr. 19, bnr. 7 sydover til Store Talsjøs søndre ende hvorfra Tolgen Kronskogs linje danner grensen nedover til gammel røys ved "Dammen" i Nordfjordbekken. Herfra følger havnegrensen Nordfjordbekken nedover til Glomma og deretter Glomma til Utgangspunktet 300 meter nordenfor herredsgrensen Tolga-Os.

På østsiden av Glomma blir yttergrensen beskrevet som grense for havnelag VI, Knappåsen.

Dette område deles - etter klagebehandlingen - i følgende:

H a v n e l a g:

- I. Slåbakken. (Tolga hjemtrakt)
- II. Langsfjell.
- III. Pauran
- IV. Søljuåsen
- V. Holtdalen.

Hertil kommer på Glommas østside:

VI. Knappåsen havnelag.

De enkelte havnelag.

Slåbakken havnelag: (Tolga hjemtrakt)
omfatter hjemmebruk og en seter sør for Store-Talsjø og vest for nedre Tolga elv.

Havnelaget begrenses i øst og sydøst av Glomma elv, i sydvest, vest og nord av yttergrensen mot Vingelen på strekningen fra Glomma til Store-Talsjø og i øst av nedre Tolga elv fra dens utløp fra Store-Talsjø og nedover til Glomma.

Det felles beitefeltet langs grensen mot Vingelen fra Store-Talsjø til "Dammen" i Nordfjordbekken er beskrevet foran under yttergrensebeskrivelsen. Området er felles havnestrekning for dette havnelag og for de tilstøtende havnelag i Vingelen.

(Kfr. yttergrensebeskrivelsen), i nord av Store-Talsjø.

H a v n e g a n g.

løpe nr.	Gnr.	Bnr.	Loddeier	Antall storfe	tid.	Beite-dager	løsn.
130	27	43 81	Arnulf Øien	1	100	100	
134	27 34	63 7	Marius Riise	5	100	500	
143	34	21	Sven Nygjelten	6	100	600	
147	27 35	31 5	Jon O. Bakken	3	100	300	43,-
149	37	2	Anders Urseth	12	100	1200	3,-
154	27 41 39	73 3 103	Olaf Øien	7	100	700	43,-
158	34 39	22 66	Sigurd Gjeltten	3	100	300	
160	41	1	Alfred Eggen	9	100	900	
174	46 41	1 9	Hans Florhaug	10	100	1000	
175	47		Magne Hagen	3	100	300	
186	56 47	1 1	Prestegården	17	100	1700	16,-
210 ^C	39 37	194 5	Peder Urseth	6	100	600	
Sum						7300	105,-

Bestemmelse:

Lnr. 154 har overskridelsesrett for sin buskap inn i Pauran havnelag etter de gamle rekster.

Lnr. 179, Julius Wold i Pauran havnelag skal så lenge bruket havner hjemmefra ha overskridelsesrett i Slåbakken havnelag etter de gamle rekster.

Langsfjell havnelag:

omfatter følgende setrer: Olaberget, Milskiftet og Buhaugen. Havnelaget begrenses i vest av yttergrensen mot Vingelen på strekningen mellom samløpet for Store- og Lille Olåa og til merkerøysa på Midthogna, i nord og nordøst av yttergrensen mot Os på strekningen fra merkerøysa på Midthogna til vestsiden av Langen sjø, i øst og nord mot Langen sjø, deretter i øst mot Seljuåsen havnelag etter stående havnegjerde 440 meter til Simaloken, derfra i øst og sydøst mot Pauran havnelag etter en grense som følger havnegjerdet og deretter Lille Olåa nedover til samløpet mellom Lille og Store Olåa.

Eiendomsretten til sameiegrunn og delingsgrunnlaget.

Bestemmelsene er inntatt i ordningen for Vingelen under "Avgjørelser" a, b, og c, protokoll III pag. 312, og har tilsvarende gyldighet for Tolga sogn og de inntas her som følger:

"Avgjørelser:

a) I og med fastsettelse av havnegrensene har kommisjonen - i samsvar med sitt mandat - avgjort at grunneiendomsretten for de tre sogn som storskiftet opprindelig omfattet (Tolga, Vingelen og Os) følger havnegrensene, ----- og at mot Tolga danner havnegrensen kun grense for grunnen fra Midthøgna og sydover til enkeltmanns grunneiendom motstøter.

Denne avgjørelse griper ikke inn i de enkelte bruks bestående eiendomsrett til grunnen såsom i skog eller i slåtter.

b) Videre fastsettes at hvert havnelag er eier av den Vingelen (Tolga) tilhørende sameiegrunn som ligger innenfor havnelagets grenser.

Eiendoms- eller bruksrett til slått, skog, mosetak, jakt og fiske er uforandret forsåvidt det ikke strider mot kommisjonens avgjørelser i spesielle tilfeller.

c) Andelen i sameiegrunn og havn innen hvert enkelt havnelag er bestemt av de enkelte bruks antall beitedager. -----"

Den videre behandling av forretningen utsettes til offentlig møte i lokalet Vidarheim i Tolga onsdag 14. desember kl. 10. Møtet er kunngjort på behørig måte.

Møte hevet 13. des. 1949.

Ragnar Gundersen
(sign.)

L. Eikanger
(sign.)

Arne Mellesmo
(sign.)

.....

UTSKRIFT

av protokoll III for Tolgen Storskifte side 271 og flg.

Aar 1948 den 2. juni holdt Tolgen Storskiftekommission møte paa Central hotel i Tolga.

Alle Kommissionens medlemmer var tilstede.

Hvor da: Behandlede Slaattetvisten Tolgas Slaatteiere i Vingelen contra Vingelens Interessenter.

Formanden bemerket at siden sidste Session den 30. april da betinget forlik blev indgaat har Kommissionen mottatt avslag fra en del af Vingelens Interessenter, nemlig Andeleierne i Busjödalsens Sauehavlagnag paa Forligsavtalen af 27. og 30. April i Aar. Forliget er derved bortfalt, og tvisten maa bli at avgjøre av Kommissionen.

Busjödalsens Sauehavlagnags Medlemmers Avslagsskrivelse af 7. mai blev fremlagt.

Formanden refererte at Kommissionen igaar den 1ste Juni hadde foretat en befaring av Baavoltrakten i Ströket Svartaasen-Langsætrene med henblik paa en mulig samlet placering efter flytning av Tolgaslaattene i Langsætertrakten deroppe som et eget avgrændset felt.

Twistens dokumenter blev fremlagt.

Retten avsa derefter saadan enstemmig

Kjendelse:

Det av Vingelen reiste spørsmål om Hr. Mellesmos Habilitet er avgjort 24/2-1948.

Tolga Lodeiere som har slaatter i Vingelen har reist tvist om deres retslige Karakter - idet de hævder at disse slaatter alle sammen er grundeieendomsslaatter - ikke bare en ret til grasset - en brugsret - over anden mands grund, og at de derhos er eiere av skogen paa Slaattene.

Vingelens Lodeiere har bestredet riktigheten av dette syn og hævder at Slaattene kun er en brugsret.

Tolga paastaar altsaa at slaattene samtlige er grundeieendomsret undergivet, og Vingelen at slaattene alene er en brugsret - dog indrømmer Vingelens processfuldmægtig at i skogbart terren er slaattene grundeieendomsslaatter hvor ikke særlige grunde medfører noget andet.

Ingen av partene har nedlagt paastand om at faa sig tilkjendt omkostninger.

Retten skal bemerke:

De slaatter det i denne tvist dreier sig om er for den

overveiende dels vedkommende beliggende i Bjerkeskogsmark i Sætertrakter og disse slaatter har alle en viss utstrækning fra noget mindre hvorpaa der da slaattene var i hævd - kunde høstes 4 a 5 læs høi til slaatter av betydelig størrelse med en avkastning paa indtil 20 læs.

En mindre del av slaattene ligger i typisk høifjeldsterræn og er smaa av udstrækning og bestaaende av smaa spredte græs-flekke.

Atter et par andre slaatter ligger i et noget lavereliggende strök av samme felt i overgangsområder ned mot Bjerkeskogen. Disse slaatter er ogsaa meget spredte og terrænet er stenet og nu overbevokset med kjær og alslags krat.

Det er godtgjort fra Tolgas side at en del av slaattene har vært gjendstand for kjøb og salg og i et enkelt tilfælde pant-stillelse, de har ogsaa tidligere været brugt i likhet med slaattene forövrig i Vingelen. Slaattebruken er nu forlengst ophört i likhet med slaatteutövelsen ellers i Vingelen. Grændsene for disse slätter lar sig paavise for deres vedkommende der ligger i skogsterræn. Hvad fjeldslaattene angaar har retten faat paavist mindre omraader spredt beliggende.

For samtlige slaatter gjælder det idag at de er sterkt tilvokset med skog, vidjekjær eller fjeldris.

Hvad angaar Tolgingenes erhvervelse av slaattene foreligger lite oplysningsstof, men sansynlig er det ^{at} flere av dem er kommet i Tolgingers eie ved arv eller giftemaal og al sansynlig-het taler ogsaa for at ordinært kjøp har forekommet, derimot foreligger ingen oplysninger om direkte okkupation fra Tolgingers side. Slaattene er utvilsomt av meget gammel dato og har oprindelig været Vingelsslaatter og maa staa i samme retslige stilling som Vingelsslaattene i traktene.

Det ligger ogsaa nær at antage at slaatteindehaverne naar det gjælder slaatter av nogen betydning fra gammelt av og ogsaa efter at de kom paa Tolgahænder har opfattet sig som eiere av slaatteomraadet. Allerede Betydningen av slaattene i ældre tider - en betydning for gaardene det er unödvendig nærmere at paapeke - sansynliggjör denne eierens personlige opfatning af slaattenes retslige karakter.

Retten finder-alle disse momenter tatt i betragtning - at slaattene i skogsomraadene er fuld eiendoms raadighed, derunder ogsaa grundeierdomsretten undergivet.

Retten finder en støtte for sit resultat i den endelige Lagmansrettedom av 11-7-1945, mellom Osinger og Halsbygdingen om

slaatene i Vangröftdalen i Dalsbygda. Naboforholdene er praktisk talt likeartet.

Naar det gjælder de mindre slaatter tilfjelds og i mere höifjeldspræget terræn finder retten at forholdet i denne tvist stiller sig anderledes. De slaatter det her gjælder er alle smaa og spredte saaledes at hver slaat bestaar av smaa adskilte græspartier, og er av liden ökonomisk betydning samt for fleres vedkommende sansynligvis ikke kontinuerlig utnyttet. Afstanden hjemmefra til disse slaatter, hvis avkastning maa ha vært ubetydelig, skulde tilsige at de alene leilighedsvis under gunstige forhold har været avvirket.

Retten kan ikke tilegne sig den opfatning at disse smaa slaatteomraader med den foranbeskrevne sansynlige bruksmåte og de naturlige forhold kan begrunde grundeieendomsret - hertil kommer at deres oprindelse er uoplyst. Man vet ikke om de er oprindelige Vingelsslaatter eller optat av Tolginger paa gammelt Vingelsomraade. Er dette sidste tilfælde kan i bedste fald bare en brugsret hævdmæssig være erhvervet.

Tolgas lodeiere har paastaat at være eiere af skogen paa de skogbevokste slaatter.

Retten bemerker at det er på det rene at skogen er delt mellom Vingelsopsiddere i alle de trakter det er Tolgaslaatter, og for Bulitraktens vedkommende er framlagt skylddeling av 1855-56, tinglæst 6/7-1877 hvorved Røesgrændens da utskiftede skog deltes.

Til denne skogdeling og de övrige som har været foretaget i Vingelen er ikke slaatteeierne indkaldt og der fremholdes da fra disses side at de er ubundne af Delingen og har i behold sin ret til skogen paa slaattene.

Vingelens opsiddere fremholder at slaatteeierne ingen ret har til skogen, selv ikke ^{til} den som vokser op paa selve slaattene, da Tolgingerne aldrig har utövet anden raadighet over den, eller over den omkringliggende skog, end den som slaatteutövelsen tilsa, nemlig til brendselse under selve slaattearbeidet, til gjærdefang foran lader og hökuver, underlag i ladene o.l.

Retten vil paapeke at Tolgingene maa ha kjört til de stedfundne skogdelinger, der er gaale og tinglæste. Det er ikke godtgjort at de har protestert mot dem, og heller ikke at de har utövet nogen hugst paa sine eng - altsaa hvor skog maatte været vokset op - i strid med skogdelingen. Det er overhodet aldrig - efter bevismaterialet - utövet hugst af Tolgaslaatteeierne utover den til slaattens behov. Det er saaledes ikke

engang - hvad retten mener enhver slaatteeier er berettiget til - hugget til oprensning af slaattene efter at slaattebrugen begyndte at gaa av bruk og engene vokste til.

Naar saaledes slaatteeierne har utvist en aabenbar passivitet i dette spørmaal kan retten ikke se andet end at skogen paa slaattene - altsaa den der vokser op til enhver tid, er skogteigeierens. I denne forbindelse bemerkes ogsaa at i alfald ~~de~~ Vingelens opsiddere selv har betragtet det samlede skogomraade i de forskjellige trakter som et sameie dem imellem, uanset om noget av denne skog maatte ha vokset paa slaatteland tilhørende fremmede, noget der bl. a. har faat sit uttryk i den foran læste skogdeling. Motstand mot denne opfatning er ikke bevist for retten, hverken naar det gjælder i ord eller handling.

Efter det som foran er anført ansees følgende slaatter at være grundeiendomsslaatter:

a) I Bulien i Orvildalen:

Gnr. 37, bnr. 1, Per Urseth's enke.

Gnr. 37, bnr. 2, Anders Urseth.

Gnr. 39, bnr. 44, Petter Hagen.

Gnr. 41, bnr. 5, Ole Flatgaard.

Gnr. 27, bnr. 53, B. P. Riise.

b) I Lunsjölien:

Gnr. 34, bnr. 5, Per Helblad.

c) I Busjödalen:

Gnr. 26, bnr. 11, Per Broen.

d) I Langsætrene og Rysæteraasen:

Gnr. 27, bnr. 45, Johan Paulsgaard.

Gnr. 34, bnr. 20, Jorulf Gjelten.

Gnr. 37, bnr. 2, Anders Urseth.

Gnr. 52, bnr. 1, John Tolgensbak.

e) I Røeslien og Vangsaasen:

Gnr. 42, bnr. 1, Per Jonsplads.

De slaatter der alene er en brugsret over fremmed eiendom er:

Gnr. 49, bnr. 1, Jon Lillohaug.

Gnr. 45, bnr. 1, Olaf Flaten.

Gnr. 41, bnr. 24, Tolga Pleiehjen.

Gnr. 41, bnr. 12, Ingeborg Hulbækmo.

} I Orvildalen.

Gnr. 46, bnr. 1, Hans Flophaug, i Røeslien og Vangsaasen.

Slutning:

Per Urseth's enke's, Anders Urseths, Petter Hagens, Ole Flatgaards, Baard P. Riises, Per Helblads, Per Broens, Johan Paulsgaards, Jorulf Gjeltens, John Tolgensbaks og Per Jonsplads' slaatter i Vingelen kjendes at være grundeieendomsslaatter.

John Lillehaugs, Olaf Flatens, Tolga Pleiehjems, Ingeborg Hullbækmos og Hans Florhaugs slaatter i Vingelen kjendes at være brugsretsslaatter paa fremmed eiendom.

Den paa ovennævnte eiendomsslaatter til enhver tid voksende skog tilhører den skogeier innen hvis teiggrændser slaaten ligger

Kommissionen bemerker:

For at faa samlet Tolgas slaatter i færrest mulig havnelag og dermed forenkle forholdet med henblik paa den fremtidige ordning av slaatteforholdet agter kommissionen at skifte følgende slaatter saaledes:

1. Per Helblads slaat i Lien, Lunsjölien mot Einar Hilmarsens slaat i Langsæteren - Rysæteraasen.
2. Per Broens slaat i Busjødalen mot Knut Vesteraas' slaat i Langsæteren /Rysæteraasen.
3. Per Jonsplads slaat i Røeslien - Vangsaasen mot Jon T. Haugens slaat "Raavaaen" i Orvildalen.
4. Baard P. Riises slaater i Orvildalen og Svartaasen mot Anton Røes slaat i Tolgatrakten: Langsfjeldtrakten. Hermed er dette siste eng overført til Tolga og gaar ut av Tolgas interesser i Vingelen.

Hermed er samtlige Tolgas eiendomsslaater samlet i de to havnelag Langsætrene/Rysæteraasen og Orvildalen og alle brugsrettsslaater er beliggende i sistnevnte lag, herfra alene undtaget den ubetydelige myrslaat i Røeslien-Vangsaasen tilhørende Hans Florhaug.

Retten hevet.

Ragnar Gundersen.
(sign.)

L..Eikanger.
(sign.)

Arne Møllnesmo.
(sign.)

Rett utskrift bekreftes.

Tolgen Storskiftekommissjon.

Den endelige ordning

for

Vingelen sogn

Utskrift av Tolga Storskiftekommissjons
Forhandlingsprotokoll nr. 111 forsåvidt
nedenstående angår.

I møter av den samlede storskiftekommissjon i tiden fra 3. juni—5. juni og fra 1. juli—15. s. måned har kommisjonen etter forutgående behandling av de innkomne klager over den til påanke utlagte plan av 16. mars 1944 fastsatt den endelige inndeling i havnelag og disses indre ordning i Vingelen sogn.

Med hensyn til prinsippene for inndelingen og ordningen bemerkes at kommisjonen har fastslått helsommersetringen som den fremtidige seterordning, men med de unntakelser som naturforholdene for de høyestliggende setre nødvendiggjør, og hvor vårhavning hjemmefra eller fra vårsetra er anordnet. Dette system har nødvendiggjort innløsning av slåtteredigheten på de gamle slåtter og denne innløsning gjelder alene det at slåtteredigheten faller bort og gresset utlegges til havn, men den eventuelle eiendomsrett til grunnen er uberørt utenom de tilfelle hvor kommisjonen har truffet spesielle avgjørelser herom, jfr. bemerkninger i den utlagte plan for Tolga sogn 23. 1. 1942. Under kommisjonens arbeide er det under 11. juli 1945 falt en lagmannsrettsdom — av Kjæremålsutvalget nektet innbrakt til prøvelse av Høyesterett — hvorved samtlige Os-slåtter i Vangrøftdalen er kjent eiendomsberettiget til grunnen uten at denne eiendomsrett til grunn og gress er til hinder for overgang til helsommersetring.

Kommisjonen finner likevel — selv om forholdene stort sett er likeartet i Vingelen — å burde fastholde innløsningen av slåtteredigheten som foran nevnt, da den mener at det vil være en lite tilfredsstillende ordning at slåtteredighetene uten erstatning skal utlegges til beite. Kommisjonen vil bemerke at dommen av 1945 ikke må tolkes derhen at den absolutt avgjør den rettslige karakter av alle slåtter i storskiftefeltet, og kommisjonen mener at der innen Vingelen finnes slåtter som kun er en bruksrett på grunnen, for eksempel små sprette slåtter av ubetydelig verdi.

Hva angår beiteløsningen henviser kommisjonen til uttalelse i den utlagte plan av 10. mars 1944 og tilføyer at den har funnet det riktig at loddeiere som under den forrige kommisjons arbeide ble innrømmet havneretter mot vederlag, nå betaler for

(Skarvdalen) i Langsætrene mot mellomlag kr. 35,— (kfr. loddningslisten).

2. Løpenr. 118b, gnr. 26, bnr. 11, Per Broen, avstår sin slått i Busjødalen til løpenr. 21, gnr. 5, bnr. 5, Knut Vesterås, og mottar fra dette bruk dets slått, Storstenenget i Langsætrene.

3. Løpenr. 170, gnr. 42, bnr. 1, Noralf Jonsplads, avstår sin slått ved øvre Tolga elv i Røslien til løpenr. 85, gnr. 17, bnr. 23, John T. Haugen, og mottar fra dette bruk slåtten Råvåen i Ørvildalen.

4. Løpenr. 133, gnr. 27, bnr. 53, Bård P. Rise, avstår sin slått i Svartåsen og Ørvildalen havnelag til løpenr. 89, gnr. 17, bnr. 27, Anton Røe, og mottar fra dette bruk dets slått i Tolga, Langsfjelltrakten, samt kr. 25,— i mellomlag.

Dette siste bytte (nr. 4) er foretatt for å overføre til Vingelen den eneste slått i Tolga som eies av Vingelsmenn uten sæter i Tolga, og som ikke ønskes innløst.

Vingelen sogns havnegrense mot naboer:

Denne yttergrense er av kommisjonen bestemt avsnittsvis og hver avgjørelse utlagt til ettersyn overensstemmende med utskiftingslovens § 111, og etter klagebehandlinger endelig bestemt, og beskriveres som følger:

Fra Glåma ved den nye Telnesbruas vestre brukar følger havnegrensen den nye Telnesvei fra dette brukar langs veiens søndre kant til riksveien Tynset—Tolga, følger så denne veis østre kant sydover til nordre kant av gårdsveien nordenfor Signe Øians eiendom gnr. 63 bnr. i Tynset, går her over riksveien, videre langs dennes vestre kant til veien tangerer Åsenggårdenes innmarksgjerde, der tillike er herredsgrense, og følger videre dette til det skjerer Storbekken ovenfor gården Øvre Åseng gnr. 1, bnr. 3 i Tolga, hvor bekken løper inn på innmarken. Herfra følger havnegrensen Storbekken oppover til «Hestroa», der hvor det tidligere havnegjerde mellom Tynset og Vingelen skjerer Storbekken; herfra i rett linje til søndre høydepunkt på Knappåsen (Rektangelkartets hp. 787), herfra i rett linje til og over laveste Sadelen mellom Kokkhaugen Kolletvola med fortsettelse i samme retning til den skjerer den gamle havnegrense som den følger til herredsgrensen. Herfra herredsgrensen nedover Lonsjølien til et punkt straks ovenfor Kvanmyrvangen, markert ved en merkerøys, svinger fra dette punkt inn på Tynset grunn og følger så Kvanmyren rundt til herredsgrensen igjen nåes og videre etter denne ut i Lona elv. Herfra følger havnegrensen Lona elv oppover til det punkt hvor oppsatt havnegjerde støter ned til elven. Fra dette punkt

følger grensen stående gjerde i havnegrensen mot Tynset, bestemt ved forlik av 13. juli 1892, fram til Gjera elv som deretter danner havnegrensen til det punkt hvor herredsgrensen krysser Gjera. Herfra følger havnegrensen herredsgrensen i retning N.N.V. til Letjernet — over dette — og herfra i vestlig retning — fortsatt etter herredsgrensen — langs vinterveien til Butjernet, dog således at forbi gården Akerens Bu-vold under gnr. 10, bnr. 12 i Tolga følges myrstrøket søndenfor. Videre går grensen over Butjernet til dettes nordre ende og derfra i retning N.N.V. opp på Busjøvola, herfra i omtrent samme retning til røys i herredsgrensen på nordre del av Busjøvola. Fra sistnevnte røys går havnegrensen i S.V. til Stenskjær ved bredder av Magnilla elv, hvor røys i grensen er oppsatt et kort stykke innpå land. Herfra følger havnegrensen Magnilla oppover til stor stein i elven nærmest vestre bredd. Havnegrensen går herfra i N.V. i omtrent rett linje etter flere merkerøys til grenserøys i herredsgrensen på Eidskampen. Herfra følger havnegrensen herredsgrensen i N.V. t. V. til varde på Eidsfjellet, høyde 1122. Herfra går havnegrensen mellom Kvikne på nodvestre side og Vingelen sogn på motsatte side i Ø.N.Ø. i rett linje til søndre ende av Trolltjern, derfra rettlinjet i N.Ø. til høyeste Rundhø (den nordre), derfra i Ø.N.Ø. i rett linje til høyeste Eventjernhø, herfra i N.N.Ø. i rett linje over Brathødalen, tett forbi den på rektangelkartet avlagte slåttebu, til et tjern eller en lok i Brathøa (h.p. 1098). Herfra går havnegrensen i N.Ø. — i retning et punkt i 1,0 km. vest for varde på høyeste Tverrfjellet — til oppsettendes varde på Brathøas nordskråning i Tverrfjelldalen. Fra denne oppsettendes varde utgår havnegrensen mellom Vingelens sogn på sydvestre side og Os herred på nordøstre side og går i S.Ø. til Brathøas topp, h.p. 1209, hvorfra grensen går ubetydelig mer øst til Storhøgda (1178), hvor havnegrensen atter bøyer og går i S.Ø. til Budalstjernet, herfra til Kløvsteinen og videre til oppsatt varde på Midthogna hvor havnegrensen mellom Vingelen og Os ender og hvorfra utgår grensen mellom Vingelen og Tolga som går i S. litt V. i rett linje til merkerøys på vestskråningen av søndre Langfjellhogna og samme retning til merkerøys på fjellet nær Stor-Olåa, herfra 500 meter i S.Ø. til merkerøys på en flat jordfast stein på sydvestre side av åen hvor to bekker løper sammen. Herfra følger grensen Stor-Olåa nedover i S.S.Ø. hovedretning til samløpet med Lille-Olåa og videre etter Olåa til Øvre Talsjø, derfra etter denne og videre etter øvre Tolga elv til dens utløp i Store Talsjø, hvorfra vestre strandlinje følges til gjerdet mellom gnr. 19, bnr. 4, gnr. 19, bnr. 7. Herfra er fastsatt et felles beitefelt hvis vestre grense følger nevnte gjerde oppover til et berglag og videre

X. Bratthøa sauehavelag.

utgjør et havelag med følgende grenser:

I vest, sydvest, syd og øst til den beskrevne grense mot Øvre Londalen (Storøya) fra hjørnepunktet i nærheten av Bratthøveien søndenfor smådalsbekken og til høyde (h.p.) 1180 nordligst på Ravalslettfjellet, derfra i syd mot Busjødalen sauehavelag fra høyde 1180 i rett linje til h.p. 1174 og samme retning til havnegrensen mot Kvikne, derfra i nordvest mot Kvikne etter den fastsatte havnegrense til merkepunkt på Bratthøas nordskråning i Tverfjelldalen, derfra i nordøst mot Os fra sist beskrevne punkt til et punkt i denne grense litt vest syd-vest for Dalfjell, i sydøst mot Ørvildalen havelag etter en grense som utgår fra sistnevnte punkt og går i sydvestlig retning i rett linje over høyde 1192 på Tangen til punkt på høyde 1149 på Tangen, derfra litt mer vestlig til utgangspunktet.

Avløsning av slåtteredigheten.

Løpe- nr.	Gnr.	Bnr.	Loddeier.	Egen slått kr.	A betale kr.	Tilgode kr.
12	3	8	Lars Aasen	165,—		165,—
83	17	17	Jens Røe	135,—		135,—
			Bratthøa saueh.lag		300,—	
				300,—	300,—	300,—

Havnegang.

1. All havn i denne trakt tilligger A/S Bratthøen.
2. A/S Bratthøen plikter å motta på havn all sau fra oppsittere innen Røs grend, og på vilkår som ikke-aksjonærer i grenden til enhver tid bestemt. — Lagets grenser er fastsatt under hensyntagen til denne plikt.

XI. Ørvildalen.

utgjør et havelag med følgende grenser:

I nordvest grensen mot Øvre Londalen (Storøya) og Bratthøa fra Lona elv over Tangen til havnegrensen mot Os, derfra i nordøst mot denne havnegrense til viinkelmerkerøysen på Midthogna, derfra i øst til havnegrensen mot Tolga inntil merkepunkt på sydvestskråningen av Søndre Langfjellshogna, derfra mot Røslia i vest litt syd til merkepunkt ved Ølbekken, følger så denne bekk i syd og deretter i sydvestlig retning til merkerøys i bekkens utløp i Lille Hunsjøbekken. Herfra støter havelaget fremdeles mot Røslia etter en grense som går i sydvest — i retning Slåbakktjernets utfallsos — til merkepunkt 500 meter fra oset. Herfra støter havelaget mot Berget etter en grense som går i nord nordvest til merkepunkt ved seterveien mellom Smedåsvollen og Øianvollen og samme retning til Ørvilla elv som så danner grensen nedover til Lona. Herfra i vest mot Svartåsen nordover til utgangspunktet.

Løpenr. 89, gnr. 17, bnr. 27, Anton Røe, er ved slattebytte tillagt slått ved Lona, tidligere tilliggende løpenr. 133, gnr. 27, bnr. 53, B. P. Rise.

Slätter tilhørende loddere i Tolga.

Ved storskiftekomisjonens kjennelse av 2. juni 1948 er følgende slätter kjent å være: a) eiendomsslätter og b) bruksrettslätter, således:

Løpnr.	Gnr.	Bnr.	Eier.	Slätterådigheten taksert til	Sum
				kr.	kr.
a) Eiendomslätter:					
148	37	1	Per Urseths enke	120,—	
149	32	2	Anders Urseth	100,—	
152	39	44	Petter Hagen	50,—	
163	41	5	Ole Flatgård	220,—	
170	42	1	Noralf Jonsplass	40,—	530,—
b) Bruksretts-slätter:					
164	41	12	Ingeborg Hulbekkmo	30,—	
178	49	1	Jon Lillehaug	20,—	
185	55	1	Olaf Flaten	30,—	
190	58	2	Tolgen Pleiehjem	25,—	
				105,—	
				Sum	635,—

Angående disse slåtter henvises til det foran avgitte skjønn. Slåtterådigheten er ikke avløst.

B e s t e m m e l s e r :

1. a. Hver setereier gis adgang til å løse inntil 5 havneretter etter en pris av kr. 150,— pr. havnerett.
b. Innløsningssummen tilfaller havnelaget.
c. De setereiere som vil benytte sin rett etter littera a melder fra til lagets styre og dette innkasserer løsningssummene.
d. Loddeier E. B. Østvang som eier av gnr. 17, bnr. 1 er allerede pålagt å løse 5 havneretter, og hans bruk har ikke krav på ytterligere beiteløsning uten tillatelse gitt av havnelagets årsmøte.
2. Løpenr. 91, gnr. 17, bnr. 35, har fått samtykke fra de øvrige setereiere til å inngjerde ca. 50 mål av sine slåtter rundt brukets seter mot at de øvrige setereiere gis samme rett for sine slåtters vedkommende. Kommisjonen finner at det ikke er noe til hinder for en sådan ordning som derfor stadfestes.

XII. Røslie n o g V a n g s å s e n.

utgjør et havnelag med følgende grenser:

I vest mot Berget havnelag fra innmarken til Store Hunsjøen og Slåbakktjernets utfallsos og videre til punktet 500 meter nordøst for oset, derfra i nordvest, vest og nord mot Ørvildalen inntil merkepunktet på vestskråningen av Søndre Langfjellshogna, derfra i øst mot Tolga sydover til den gamle bygdevei Vingelen—Tolga, derfra i syd mot Kverndalen havnelag og innmarken.

Om fellesbeitet mot Tolga henvises til beskrivelsen av yttergrensen og av grensen for Kverndalen havnelag.

Skogen innen Vingelen er delt i teiger, når unntas Magnil-sjøsetrene og muligens også nordre Londalen, hvor det ifølge den tidligere kommisjons uttalelse ansees å være tvilsomt om delingen er rettsgyldig. — Barskogen tilhører selvsagt brukene med full grunneiendomsrett. Derimot kan det herske tvil om hvorvidt grunnen i lauvskogområdene er delt sammen med skogen. Imidlertid synes rettsoppfatningen i bygden å være den at grunnen følger skogen også hvor det gjelder lauvskog.

Slåttene i storskiftefeltet tilligger — med en del unntagelser — brukene med full eiendomsrett. Dette forhold er fastslått av bl. a. Lagmannsretten i dom av 11/7 1945 og av nærværende storskiftekommisjon ved flere kjennelser, og det synes også å være i samsvar med den alminnelige rettsoppfatning i bygden.

Jakten i Vingelens utmark er av eierne delt i felter som disponeres uten hensyn til grunneiendomsretten. Hvorledes denne ordning er oppstått og fra hvilken tid den daterer seg er ikke opplyst for kommisjonen.

Foruten skog og slåtteområder omfatter havnelagene større områder med snaufjell hvor grunneiendomsretten er antatt å være sameie.

Avgjørelser:

- a) I og med fastsettelse av havnegrensene har kommisjonen — i samsvar med sitt mandat — avgjort at grunneiendomsretten for de tre sogn som storskiftet opprinnelig omfattet (Tolga, Vingelen og Os) følger havnegrensene, dog således at mot Tynset og Kvikne er herredsgrensen grense for grunneiendomsretten, og at mot Tolga danner havnegrensen kun grense for grunnen fra Midthogna og sydover til enkeltmanns grunneiendom motstøter.

Denne avgjørelse griper ikke inn i de enkelte bruks bestående eiendomsrett til grunnen såsom i skog eller i slåtter

- b) Videre fastsettes at hvert havnelag er eier av den Vingelen tilhørende sameiegrunn som ligger innenfor havnelagets grenser.

Eiendoms- eller bruksrett til slått, skog, mosetak, jakt og fiske er uforandret for såvidt det ikke strider mot kommisjonens avgjørelser i spesielle tilfeller.

- c) Andelen i sameiegrunn og havn innen hvert enkelt havnelag er bestemt av de enkelte bruks antall beitedager. For Ørvildalens vedkommende medregnes de 5 havneretter som brukene ifølge spesiell bestemmelse har rett til å løse.

Den videre behandling av forretningen utsettes til offent-

lig møte i ungdomslokalet i Vingelen torsdag 19. august 1948 kl. 10.

Møtet hevet.

L. EIKANGER RAGNAR GUNDERSEN ARNE MELLESMO

Ar 1948 den 23. august trådte Storskiftekommisjonen sammen i Ungdomslokalet i Vingelen. Alle medlemmer var tilstede.

Hvor da: holdtes avsluttende møte med loddeierne for Vingelen sogn idet storskifte forsåvidt dette sogn angår var besluttet tilendebrakt som særskilt del av skiftet Forretningen er omberammet fra 19. ds.

Formannen fremla gjenpart av innkallelse dat. 3. ds. og som i originaler har vært oppslått to steder i bygden.

1. Kommisjonens ordning for sognet ble opplest av formannen og det besluttet at et eksemplar av den blir å oppbevare i Vingelen kirkes arkiv og tilsendes kirkevergen John J. Nygaard fra kommisjonen. Derhos vil noen andre eksemplarer bli tilstillet Tillitsmannsutvalgets formann Embr. Nygaard.

2. Angående organisasjonen av havnelagene bestemtes at der i dag valgtes en mann til å innkalle lagsmøtene så snart full utskrift av forretningen kommer til Tillitsmannsutvalget.

Valget ble enstemmig:

For trakt	I	—	Jon Kvernmo
«	«	II	— Arne Aasen
«	«	III	— Asbj. Granly
«	«	IV	— Anders Nordvang
«	«	V	— Lars Vang
«	«	VI	— Esten Vingelen
«	«	XI	— Am. Haugen
«	«	XII	— Johs. Haugen

3. På grunn av vanskelighetene med å skaffe handlangerhjelp er avmerkningen av grensene ikke så detaljert som ønskelig. De viktigste grensepunkter er dog oppsatt og en endelig beskrivelse av grensene etter denne oppmerking vil bli utferdiget og tilført protokollen.

4. Med hjemmel i utskiftingslovens § 24 er denne forretning ved enstemmig beslutning av retten avsluttet delvis idet det finnes påkrevet og ikke til hinder for Storskiftets videre fremme at så skjer for Vingelen sogns vedkommende.

5. Kommisjonen avsa deretter sådan enstemmig

K j e n n e l s e:

Foran beskrevne Storskifte vedkommende Vingelen sogn under Tolga Storskiftefelt trer ikraft 1. juni 1949.

De opprettendes havnestyrer og de enkelte lags lagsmøter skal senest være konstituert nevnte dag.

De pålagte utredsler for beite og slåtteløsning betales innen 1. november 1949. Beiteløsningen til Tillitsmannsutvalget v/ formannen, Slåtteløsningen til vedkommende havnelags kasserer. Kassereren har deretter å utbetale slåtteiernes tilgodehavende for hvert havnelag i h.t. ordningens oppgjør for laget.

Det pålagte gjerdehold blir å fullbyrde i overensstemmelse med foran inntatte beslutninger; i havnegrensen mot Tynset på strekningen Gjera — Butjernet innen 1. juni 1950. Allerede oppført gjerde vedlikeholdes på vanlig måte.

Unnlater loddeiere eller nabo å oppføre eller vedlikeholde pålagt gjerde har den eller de, som derved blir skadelidende eller er berettiget, rett til å la gjerdet oppføre eller vedlikeholde på den forsømmeliges bekostning, og beløpet blir å betale etter regning innen 1 — en — måned etter at regningen er presentert.

Loddeierne har betalt hanlangere m. v. og kommunene lokale. Yderligere omkostninger blir ikke å pålegge lodd-eierne.

6. Hermed sluttet den 23. august 1948.

Storskiftet forsåvidt Vingelen-sogn angår kunngjordes i Ungdomslokalet i Vingelen i nærvær av ca. 60 loddeiere.

Utskiftingslovens § 110 — om påanke — ble opplest.

Møtet hevet.

L. EIKANGER RAGNAR GUNDERSEN ARNE MEILJESMO

Utskrift av protokoll angående storskiftet

Aar 1954 den 25 september holdtes möte i Fjellheim av eierne av Vingelens sameie samt medlemmer og aksjonere i Busjødalen hamnelag og A/S Brathöseteren.

Tilstede var de som har undertegnet denne protokoll samt høyesterettsadvokat Sverre Knutsen.

Möte blei ledet av form. for tillitsmannsutvalget Johannes Haugen.

Til behandling forelå:

1. Forslag om å godkjenne det forlik som den 20 de ds. er blitt inngått med eierne av Magnhildsjösetrene om sameiets grenser mot Magnhildsjösetrene.
2. Forslag om å godkjenne det forlik som den 24 de ds. er blitt inngått med eiere og brukere av Tolgaslätter i Vingelen.
3. Forslag om å opheve Tolga storskiftekommissjons bestemmelse om at hvert hamnelag er eiere av den Vingelen tilhørende sameiegrunn som ligger innenfor hamnelagets grenser, og at andeler i sameiegrunn innen hvert hamnelag er bestemt av det enkelte bruks antall beitedager.
4. Forslag om at de slätterrettigheter som har vert innløst av Busjødalens hamnelag og A/S Brathöseteren ansees som ophört i og med innløsningen slik at alle slätterrettigheter i Vingelen er ophört når innløsningen i henhold til storskiftekommissjonens bestemmelser er blitt gjennomført.
5. Forslag om at høyesterettsanken tass tilbake forsåvit angår anken over fastsettelsen av eiendomssgrensen mot Tolga.
6. Forslag om at det velges et styre på tre mann som gies i oppdrag og vareta sameiets fellesinteresser, samt gies fullmakt til å underskrive de ovennente forlik.
Forslag: Jens P Ryen, Iver Jordet og Lars Vang med sistnemte som formann.

Ad. punkt. 1.

Vedtak. Forslaget blei enstemmi vedtatt.

Ad. punkt. 2. Vedtak.

Forslaget blei enstemmi vedtatt

Ad. punkt. 3.

Vedtak. Forslaget blei enstemmi vedtatt.

Ad. punkt 4.

Vedtak. Forslaget blei enstemmi vedtatt

Ad. punkt. 5.

Vedtak. Forslaget blei enstemmi vedtatt.

Ad. punkt. 6.

Vedtak. Forslaget blei enstemmi vedtatt

Her kommer samtlige eieres underskrift med følgende attestasjon:

På foranledning attesteres at jeg har sammenholdt underskriftene med matrikkel- og gårdsskattelisten, og finner at samtlige jordbrukene opsittere i Vingelen har undertegnet protokollen for sitt hovedböll (gard). Et hovedböll eller en gard har som oftest flere parseller f. eks. sætterrettigheter og skog som er særskilt matrikullert, men en antar at underskrift for hovedbölllet også må være bindende for parsellene under samme.

Jeg har ikke materiell til å kunne kontrollere hvilke parseller kan ha havnerettigheter. 17/3-55 E. Östgård (Sign)

Jeg bekrefter herved at det under punkt 1 nevnte forlik har slik ordlyd:

1. Eierne av Vingelen sameie har ved ankestevning av 23.mars 1952 innanket for Høyesterett Tolga Storskiftekommisjons fastsettelse av eiendomsgrensene og havnegrenser mellom Vingelen Sameie og Magnhildsjösetrene forsåvidt angår strekningen fra Busjörabben over Gjersjöhögdene til Rundhögda.
2. Partene er idag blitt enige om denne eiendomsgrense på den omtvistede strekning:
Fra en röis på Busjörabben ca. 115 meter syd for en stor gammel varde i rette linjer til de høyeste topper av Nordre Gjersjöhögda, Rundhögda og Setertangen.
3. Denne grense skal også være havnegrensa, dog, slik at ~~det~~ i trekanten mellom de nevnte fjelltopper, skal det være samarbeite mellom Magnhildsjösetrene og Busjödalen havnelag
4. Partene settes snarest mulig i fellesskap opp de nødvendige grensemerker. Blir de ikke enige tilkaller de en oppmann som oppnevnes av sorenskriveren i Nord-Österdal.
5. Høyesterettsanken heves som forlikt, idet hver av partene bærer sine omkostninger.
6. Forliket er avhengig av at det blir godkjent av samtlige interesserte. Godkjennelse må være avgitt innen 1 måned fra idag.
7. Vingelensameiene besörger forliket tinglyst på begge parters bekostning.

Vingelen den 22. september 1954

In fidem:

Sverre Knutsen (Sign)

h.r. advokat

DIREKTORATET FOR JAKT, VILTSTELL OG FERSKVANNSFISKE
ELGESETER GT. 10, TRONDHEIM - TELEFON 37020

Vingelen Jaktsameie,
v/herr Halvor I. Jordet,

L 2542 VINGELEN.

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
-69/PB/HP/alr

Dato
24. oktober 1969.

Grenser - villreinjaktfelt.

Deres telefon av 21. ds.

./.
Vedlagt følger fotostatkopi av jaktsameiets brev av 6. august 1960 samt fotostatkopi av det kart som fulgte søknaden der jaktfeltets grenser er oppgitt. En har herfra ikke hatt merknader til de oppgitte grenser i forhold til de øvrige jaktfelt som jaktsameiet støter imot.

Kantoret for jakt og viltstell.

Ake Førfang
Åke Førfang.

e.f.

Vingelen. 18. 60

17. 18. AUG. 1960

Samfundets samlede indtægt for
altid, givet og fremsat.

Udslagsk. 13/18 60

Vingelen Jaktforening og Rødt Jaktlag
skal med dette års jakt og udgifter
for 1960 indkommet med en
overskud, som er på ca. 300.000 kr.
og ligger i de samlede indtægtsregnskaber.

Følgende oversigt over indtægter og udgifter
Vingelen Jaktforening og Rødt Jaktlag

Indtægt		Udgifter	
10.	- 4.	15	- 73
10	- 38	15	- 22
10.	- 60 og 75	15	- 8
10.	- 8	10	- 22
10.	- 47	15	- 12
10.	- 106.	27	- 10
9.	- 32.	16	- 1
3.	- 18 og 11	16	- 19
15.	- 7.	10	- 30

Det er sammenlagt, som skal for
samlede indtægter og udgifter for 1960:

Fra Vingelen Jaktforening

til Rødt Jaktlag

Lars Gramsetten
J. T. J.

10 AUG. 1960

Vingelen jaktsameie og Røe jaktlag er en sammenslutning av alle grunneiere i Vingelen, Tolga herred og omfatter gnr. 10, bnr. 4 m. fl. og gnr. 17, bnr. 1 m. fl. Arealet er sammenhengende og grenser mot herredsgrensen mot Os og Kvikne, samt Tynset og er avmerket med rødt på vedlagte karter.

Jæktlagene har i mange år drevet organisert utleie av jaktrett for småvilt og elg og har godkjente jaktregler. Såvidt man forestår er alle sameiere enig om utøvelsen av villreinjakt i Forellhognaområdet.

Tolga Os Lensmannskontor den 9/8-1960.

Tolga

E. Ostgård
E. Ostgård.

